

24- 25-26-27-28
Handelingen 29 · 30 · 31- 32 - 33 · 34

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1990-1991

Vergaderingen van januari 1991

ACTUELE INTERPELLATIES

ACTUELE VRAGEN

BEGROETING BUITENLANDSE DELEGATIE

FONDS VOOR PREVENTIE EN SANERING INZAKE LEEFMILIEU EN NATUUR

INTERPELLATIES

NIET-UITZENDEN VAN EEN BRT-AFLEVERING BETREFFENDE DE REPRESSIE

OPVOEDING TOT RELATIEBEKWAAMHEID

OVEREENKOMST TUSSEN HET VLAAMSE GEWEST EN DE NV AQUAFIN

STATUUT BRT

UITVOERING VAN HET MAASDIJKENPLAN

VERONTREINIGING DOOR MESTSTOFFEN

VERZOEKSCHRIFTEN

VLAAMSE DIENST VOOR DE BUITENLANDSE HANDEL

VLAAMSE INSTELLING VOOR TECHNOLOGISCH ONDERZOEK

VLAAMS INSTITUUT VOOR DE BEVORDERING VAN HET WETENSCHAPPELIJK-
TECHNOLOGISCH ONDERZOEK IN DE INDUSTRIE

VORMING EN BEGELEIDING VAN ZELFSTANDIGEN EN KMO's

Inhoud

Nr. 24   **Maandag 7 januari 1991**

Berichten van verhindering, blz. 829

Samenstelling van een Commissie

Wijziging onder de plaatsvervangende leden, blz. 829

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de NV Aquafin, blz. 829

Sprekers : de heren A. Denys, L. Hancké, J. Timmermans, J. Geysels, Minister T. Kelchtermans, de heren Jozef Bosmans, G. Verhaegen

Motie van aanbeveling, blz. 845

Interpellatie van de heer J. Dufaux tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de oprichting van een Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, blz. 845

Sprekers : de heren J. Dufaux, J. Cuyvers, Minister T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het niet-uitzenden van een BRT-aflevering betreffende de repressie

Interpellatie van de heer G. Annemans tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het niet-uitzenden van een BRT-aflevering betreffende de repressie, blz. 847

Sprekers : de heren W. Peeters, W. Luyten, G. Annemans, Minister P. Dewael, de heren L. Hancké, G. Verhaegen

Motie van aanbeveling, blz. 855

Interpellatie van mevrouw N. Maes tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de weerslag van de hervorming van het deeltijds kunstonderwijs op het aantal inschrijvingen in de Nederlandstalige muziekacademies in Brussel, blz. 855

Verdaagd

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het Erasmusproject, blz. 855

Sprekers : de heer E. Van Vaerenbergh, Minister D. Coens

Interpellatie van mevrouw F. Brepoels tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de uitbreiding van de Franstalige school in Sint-Martens-Voeren

Interpellatie van de heer G. Annemans tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de politiek van de Vlaamse Executieve in Voeren, blz. 858

Sprekers : mevrouw F. Brepoels, de heren G. Annemans, W. Luyten, Minister D. Coens, Minister G. Geens

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de omzetting van de eindejaarspremie van leraren en ambtenaren in maaltijdcheques
Verdaging, blz. 863

Interpellatie van de heer G. Verhofstadt tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het niet-instellen van een annulatieberoep bij het Arbitragehof inzake de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen
Verdaging, blz. 863

Regeling van de werkzaamheden, blz. 863

Verzoekschriften, blz. 863

Nr. 25   **Dinsdag 8 januari 1991**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 865

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 865

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 865
Intrekkingen, blz. 865

Verslagen

indiening, blz. 866

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 866

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 866

Ontwerp van decreet tot oprichting van het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur als Gewestdienst met Afzonderlijk Beheer
— 408 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking, blz. 866

Sprekers : de heer F. Aerts, verslaggever, de heren J. Caudron, E. Vandebosch, J. Timmermans, J. Geysels, Minister T. Kelchtermans

Artikelsgewijze bespreking, blz. 874

Sprekers : de heer J. Geysels, Minister T. Kelchtermans

Ontwerp van decreet inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen
— 423 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking, blz. 877

Sprekers : de heren E. Vandebosch, M. Capoen, A. Van Nevel, verslaggever, J. Cuyvers, Minister T. Kelchtermans

mans, de heren E. De Groot, J. Timmermans, J. Van Looy

Regeling van de werkzaamheden, blz. 888

Nr. 26   **Dinsdag 8 januari 1991**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 889

Samenstelling van een Commissie, blz. 889

Wijziging onder de plaatsvervangende leden

Ontwerp van decreet inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen
— 423 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 889

Sprekers : de heren J. Van Looy, J. Timmermans, Minister T. Kelchtermans

Artikelsgewijze bespreking, blz. 897

Sprekers : de heren J. Cuyvers, J. De Seranno, Minister T. Kelchtermans

Ontwerp van decreet betreffende de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek

— 425 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 914

Sprekers : de heer F. Aerts, verslaggever, de heer J. Laverge, Minister N. De Batselier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 917

Ontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel

— 426 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking, blz. 922

Sprekers : mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, verslaggever, de heer J. Laverge, Minister N. De Batselier, de heren W. Luyten, A. Denys, G. Janzegers, P. Deprez, G. Annemans, W. Verreycken

Artikelsgewijze bespreking, blz. 935

Regeling van de werkzaamheden, blz. 939

Nr. 27   **Woensdag 9 januari 1991**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 941

Ontwerp van decreet betreffende de oprichting van een Vlaams Instituut voor de

bevordering van het wetenschappelijk-technologisch onderzoek in de industrie — 427 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 941

Spreekers : de heer F. Aerts, verslaggever, de heren J. Laverge, H. Candries, G. Verhaegen, Minister N. De Batselier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 948

Ontwerp van decreet betreffende de vorming en de begeleiding van de zelfstandigen en de kleine en middelgrote ondernemingen — 428 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 952

Spreekers : mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, verslaggever, de heer J. Laverge, mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke, de heer H. Candries, Minister N. De Batselier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 960

Beleidsbrief Opvoeding tot relatiebekwaamheid

— 379 (1990-1991) — Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 971

Spreekers : de heer F. Sarens, verslaggever, de heer G. Janzegers, verslaggever

Regeling van de werkzaamheden, blz. 973

Nr. 28   **Woensdag 9 januari 1991**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 975

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer G. Janzegers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de heropening van de vetsmelterij-beenmaaldery Baert-Verlee in Rillaar, blz. 975

Actuele vraag van de heer J. Geysels tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de werkingsproblemen bij OVAM ten gevolge van de inwerkingtreding van het decreet betreffende het bestuurlijk beleid, blz. 976

Actuele vraag van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de overtreding van TALUFT-normen voor stofhinder in de Gentse Kanaalzone, blz. 978

Actuele vraag van de heer J. Laverge tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over mogelijke problemen bij de uitbreiding van de Vlaamse school in Komen, blz. 979

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer L. Van den Bossche, Ge-

meenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het imago van de Vlaamse administratie naar aanleiding van een VTM-uitzending, blz. 980

Actuele vraag van de heer G. Janzegers tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de voorgenomen ontslagen bij Sylvania GTE in Tienen en Philips in Leuven, blz. 981

Actuele interpellatie (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer M. Didden tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het uitblijven van de uitvoering van het bestaande Maasdijkplan, blz. 982

Spreekers : de heer M. Didden, Minister J. Sauwens

Motie van aanbeveling, blz. 984

Beleidsbrief Opvoeding tot relatiebekwaamheid

- 379 (1990-1991) — Nrs. 1 - 3

Bespreking (Voortzetting), blz. 984

Spreekers : mevrouw A. Leysen, de heren E. Baldewijns, E. Van Vaerenbergh, Minister D. Coens

Motie van aanbeveling, blz. 990

Ontwerp van decreet tot oprichting van het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur als Gewestdienst met Afzonderlijk Beheer

— 408 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

Aangehouden stemmingen, blz. 990

Hoofdelijke stemming, blz. 991

Ontwerp van decreet inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen

— 423 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

Aangehouden stemmingen, blz. 991

Hoofdelijke stemming, blz. 1001

Ontwerp van decreet betreffende de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek

— 425 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 4

Aangehouden stemmingen, blz. 1002

Hoofdelijke stemming, blz. 1003

Ontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel

— 426 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 5

Aangehouden stemmingen, blz. 1004

Hoofdelijke stemming, blz. 1008

Ontwerp van decreet betreffende de oprichting van een Vlaams Instituut voor de bevordering van het wetenschappelijk-technologisch onderzoek in de industrie - 427 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 4

Aangehouden stemmingen, blz. 1009

Hoofdelijke stemming, blz. 1009

Ontwerp van decreet betreffende de vorming en de begeleiding van de zelfstandi-

gen en de kleine en middelgrote ondernemingen

— 428 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 3

Aangehouden stemmingen, blz. 1010

Hoofdelijke stemming, blz. 1012

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1013

Nr. 29   **Dinsdag 22 januari 1991**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1015

Samenstelling van een Commissie, blz. 1015

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de noodzakelijkheid van een algemeen MER-decreet, blz. 1015

Spreekers : de heren J. Timmermans, E. Gryp, Minister T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer Jozef Bosmans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de maximaal toelaatbare concentraties van reststoffen in het leidingwater, blz. 1019

Spreekers : de heren Jozef Bosmans, J. Dufaux, E. Gryp, Minister T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer E. Gryp tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de uitvoering van het milieuvergunningdecreet, blz. 1024

Spreekers : de heren E. Gryp, E. Vandebosch, J. Timmermans, Minister T. Kelchtermans

Motie van aanbeveling, blz. 1029

Interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de bijsturing van het Afvalstoffenplan 1991-1995, blz. 1029

Ingetrokken

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1029

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vaststelling van het Afvalstoffenplan 1991-1995

Interpellatie van de heer I. Egelmeers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het milieubeleid in de Rupelstreek, blz. 1029

Sprekers : de heren J. Timmermans, I. Egelmeers, E. Vandebosch, E. Van Vaerenbergh, J. Geysels, F. Cauwenberghs, mevrouw M. Vogels, Minister T. Kelchtermans

Motie van aanbeveling, blz. 1038

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1038

Nr. 30   **Dinsdag 22 januari 1991**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1039

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer G. Verhofstadt tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over het niet-instellen van een annulatieberoep bij het Arbitragehof inzake de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen, blz. 1039

Verdaagd

Interpellatie van mevrouw N. Maes tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de weerslag van de hervorming van het deeltijds kunstonderwijs op het aantal inschrijvingen in de Nederlandstalige muziekacademies in Brussel, blz. 1039

Sprekers : mevrouw N. Maes, Minister D. Coens, de heer W. De Vlieghe-re

Motie van aanbeveling, blz. 1044

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de omzetting van de eindejaarspremie van leraren en ambtenaren in maaltijdcheques

Interpellatie van de heer W. De Vlieghe tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het gebruik van maaltijdcheques als eindejaarspremie voor ambtenaren

Interpellatie van de heer L. Peeters tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het gebruik van maaltijdcheques door de Executieve, blz. 1044

Sprekers : de heren E. Beysen, W. De Vlieghe, L. Peeters, J. De Roo, Minister L. Van den Bossche, de heer J. Geysels

Interpellatie van de heer R. Garcia tot de

heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de subsidiëring van het Centrum voor Levens- en Gezinsvragen SJERP van de Vrije Universiteit Brussel, blz. 1054

Sprekers : de heren R. Garcia, E. Van Vaerenbergh, Minister J. Lenssens

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het toezicht van de Vlaamse Executieve op de facilititeitengemeenten, blz. 1057

Sprekers : de heer E. Van Vaerenbergh, Minister L. Van den Bossche

Interpellatie van de heer L. Peeters tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de overdracht van het personeel van de NV Zeekanaal en Haveninrichtingen van Brussel naar de Gewesten, blz. 1060

Sprekers : de heer L. Peeters, Minister J. Sauwens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1063

Nr. 31   **Woensdag 23 januari 1991**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1065

Voorstel van decreet van de heren P. Chevalier en E. Van Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap — 349 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 18

Voorstel van decreet van de heer A. Denys, mevrouw A.-M. Neyts-Uyttebroeck, de heren D. Van Mechelen en G. Verhofstadt houdende oprichting en regeling van het statuut van de Vlaamse openbare radio-omroepmaatschappij en een Vlaamse openbare televisie-omroepmaatschappij — 316 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking, blz. 1065

Motie van orde

Voorstel tot verwijzing naar Commissie, blz. 1065

Sprekers : de heren A. De Beul, A. Denys, H. Van Dienderen, G. Verhaegen, P. Chevalier, L. Vanhorenbeek

Voorstel van decreet van de heren P. Chevalier en E. Van Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap — 349 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 18

Voorstel van decreet van de heer A. Denys, mevrouw A.-M. Neyts-Uyttebroeck, de heren D. Van Mechelen en G. Verhofstadt houdende oprichting en regeling van

het statuut van de Vlaamse openbare radio-omroepmaatschappij en een Vlaamse openbare televisie-omroepmaatschappij — 316 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1068

Sprekers : mevrouw A. Leysen, de heren A. Denys, W. Luyten, E. Van Rompuy, A. De Beul, H. Van Dienderen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1081

Nr. 32   **Woensdag 23 januari 1991**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1083

Voorstel van decreet van de heren P. Chevalier en E. Van Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap — 349 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 18

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1083

Sprekers : de heren W. Verreycken,

E. Van Rompuy, A. De Beul, L. Vanhorenbeek, Minister L. Van den Bossche, de heren P. Chevalier, A. Denys

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1100

Sprekers : de heren L. Vanhorenbeek, E. Van Rompuy, A. Denys, A. De Beul, P. Chevalier, W. Verreycken, H. Suykerbuyk, H. Candries, D. Van Mechelen, H. Van Dienderen, G. Verhaegen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1118

Nr. 33   **Donderdag 24 januari 1991**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1119

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1119

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1119

Samenwerkingsakkoord

Indiening en verwijzing, blz. 11119

Verslag

Indiening, blz. 1119

Jaarverslag

Indiening, blz. 1120

Verzoekschrift

Indiening en verwijzing, blz. 1120

Adviezen van de Vlaamse Mediaraad

Indiening, blz. 1120

Resolutie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

Indiening en verwijzing, blz. 1120

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1120

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 1120

Voorstel van decreet van de heren P. Chevalier en E. Van Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap

— 349 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 18

Artikelsgewijze bespreking (Voortzetting), blz. 1120

Sprekers : de heren A. De Beul, A. Denys, E. Van Rompuy, L. Vanhorenbeek, P. Chevalier, W. Verreycken, Minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1138

Nr. 34 Donderdag 24 januari 1991 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1139

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer E. Van Varenbergh tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het dossier van de verbrandingsoven in Vlaams Brabant, blz. 1139

Actuele vraag van de heer R. Van Hoo-land tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de participatie van Severn Trent bij de bouw, de financiering en de exploitatie van een nieuwe waterzuiveringsinfrastructuur in Vlaanderen, blz. 1140

Actuele vraag van de heer R. Van Hoo-land tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de personeelsbezetting bij OVAM in het licht van de nieuwe personeelsformatie en taakomschrijving, blz. 1141

Actuele vraag van de heer M. Van Peel tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de beschikbaarheid op 1 februari van alle elementen die de scholen in staat moeten stellen het personeelskadêr, de kredieten, de toela-

gen en de rationalisatienormen te berekenen, blz. 1142

Actuele vraag van de heer J. Valkeniers tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de Vlaamse school in Komen, blz. 1143

Actuele vraag van de heer H. Van Dierden tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de omvorming van een ambachtelijke zone tot landbouwgebied in Zoersel, blz. 1144

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over het verlenen van een vergunning voor de uitbreiding van een transportbedrijf in Beveren, blz. 1145

Actuele vraag van de heer L. Dierickx tot de heer R. De Wulf, Gemeenschapsminister van Tewerkstelling, over de houding van de VDAB ten opzichte van Nederlandsonkundige werkzoekenden en buitenlandse, blz. 1146

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de door de regionalisering van het Rijksfonds voor de Sociale Reclustering van Minder-Validen veroorzaakte moeilijkheden bij het uitreiken van parkeerkaarten, blz. 1147

Verdaagd

Actuele interpellaties (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de verstoring van de saneringsoperatie betreffende de tankcleaning-bedrijven ten gevolge van een uitspraak van de rechtbank te Dendermonde, blz. 1147

Sprekers : de heer J. Timmermans, Minister T. Kelchtermans

Actuele interpellatie van de heer M. Van Peel tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de waterverdragen met Nederland, blz. 1150

Sprekers : de heren M. Van Peel, E. Gryp, Minister J. Sauwens, de heren E. Beysen, L. Hancké

Begroeting buitenlandse delegatie, blz. 1157

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1157

Motie van aanbeveling van mevrouw A. Leysen C.S. tot besluit van de op 9 januari 1991 behandelde Beleidsbrief Opvoeding tot relatiebekwaamheid — 379 (1989-1990) — Nr. 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1157

Motie van aanbeveling van de heer A. Denys tot besluit van de op 7 januari 1991 door de heer A. Denys gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest

en de NV Aquafin — 442 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1158

Sprekers : de heren A. Denys, J. Geyssels, J. Timmermans

Motie van aanbeveling van de heer W. Verreycken tot besluit van de op 7 januari 1991 door de heer W. Peeters en de heer G. Annemans gehouden interpellaties tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het niet-uitzenden van een BRT-aflevering betreffende de repressie

— 443 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1161

Sprekers : de heren W. Verreycken, W. Peeters

Motie van aanbeveling van de heer C. Moors C.S. tot besluit van de op 9 januari 1991 behandelde actuele interpellatie van de heer M. Didden tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het uitblijven van de uitvoering van het bestaande Maasdijkenplan

— 444 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1163

Actuele vragen (Regl. art. 75) (Voortzetting)

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de door de regionalisering van het Rijksfonds voor de Sociale Reclustering van Minder-Validen veroorzaakte moeilijkheden bij het uitreiken van parkeerpaarten, blz. 1163

Actuele interpellatie (Regl. art. 77) **en toegevoegde actuele vraag** (Regl. art. 75, 4, c)

Actuele interpellatie van mevrouw F. Brepoels tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over een mogelijke wijziging van het gewestplan betreffende de Solterheide te Neerglabbeek

Actuele vraag van de heer H. Van Dierden tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de voorgenomen gewestplanwijziging betreffende de Solterheide te Neerglabbeek, blz. 1164

Sprekers : mevrouw F. Brepoels, de heer H. Van Dierden, Minister L. Walt Niel, de heren M. Didden, V. Peuskens

Voorstel van decreet van de heren P. Chevalier en E. Van Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap — 349 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 18

Artikelsgewijze bespreking (Voortzetting), blz. 1171

Sprekers : de heren A. De Beul, E. Van Rompuy, A. Denys, W. Verreycken, P. Chevalier, Minister L. Walt Niel, de heer G. Annemans

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1191

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 10.02 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

G. Sprockeels, M. Tyberghien-Vandenbussche ; gezondheidsredenen.

L. Bril, F. Swaelen ; buitenslands.

P. Berben, J. Van Bree ; ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET betreffende de oprichting van een Vlaams Instituut voor de bevordering van het wetenschappelijk-technologisch onderzoek in de industrie — 427 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende de oprichting van een Vlaams Instituut voor de bevordering van het weten-

schappelijk-technologisch onderzoek in de industrie.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Aerts, verslaggever, heeft het woord.

De heer F. Aerts, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, de bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6bis, § 1, bepaalt dat de Gemeenschappen en de Gewesten bevoegd zijn voor het wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot aangelegenheden die tot hun bevoegdheden behoren. Door de financieringswet van 16 januari 1989 werd een analoge overdracht van middelen doorgevoerd.

Om de taken die vroeger door meerdere instanties werden vervuld op een operationele wijze te kunnen overnemen wordt bij wijze van het thans besproken ontwerp van decreet het IWT of het Vlaams Instituut voor de bevordering van het wetenschappelijk-technologisch onderzoek in de industrie opgericht.

Het instituut heeft allereerst een wetenschappelijk-technologische opdracht, opgedeeld in drie functies, namelijk de autonome functie, de adviesfunctie en de uitvoerende functie. Een uitvoerige toelichting over deze drie functies is te vinden in het geschreven verslag op de bladzijden 4 en 5.

Een ander aspect van het IWT is de dienstverlenende functie. Om dit begrip te verhelderen lees ik u voor wat de Minister ter zake in de Commissie heeft verklaard. Ik citeer : Ruime

aandacht zal worden besteed aan de opvolging en de begeleiding van de valorisatie van de onderzoeksresultaten van de door de overheid gefinancierde projecten en het bevorderen van de integratie van de Vlaamse bedrijven in het internationale industriële netwerk door deelname aan internationale technologische programma's. Daarbij zal vooral de nadruk worden gelegd op de KMO's in het kader van een geïntegreerd KMO-beleid. Deze diensten hebben als doel tegemoet te komen aan de essentiële specifieke noden van de KMO's. De Minister zegt dan verder : Deze formule voor KMO-ondersteuning is voor de overheid een zeer geschikte methode om de kleinere bedrijven te laten meegenieten van de steun van het Vlaamse Gewest aan de Research & Development die natuurlijkerwijze vooral de grotere bedrijven ten goede komt. Ik stelde er prijs op deze tekst expliciet in dit mondeling verslag op te nemen omdat door deze bepalingen op een unieke en innoverende wijze aan de gekende noden van de KMO-ondernemingen wordt tegemoet gekomen.

De structuur van dit IWT is eigenlijk zeer eenvoudig. Er worden in dit IWT twee diensten opgericht. Het woord diensten werd in de debatten gebruikt en in het verslag overgenomen, maar eigenlijk gaat het hier om afdelingen. Er is dus een eerste afdeling die een wetenschappelijk-technologische opdracht volbrengt. Deze afdeling wetenschappelijk-technologische opdracht vervult de drie functies waarover ik het zoëven had.

De tweede functie van de dienstverlening kan in drie delen worden on-

Aerts

dergebracht. Ten eerste is er de uitvoering van de opdrachten inzake de technologie-transfers. Ten tweede zijn er de technologisch adviserende diensten en de stand-by-diensten. Vanuit deze deelafdeling wordt het geheel gecoördineerd, bestuurd en gecontroleerd. Ten derde zal er in deze dienst een KMO-stuurgroep worden opgericht waarin alle organisaties die bij het industriële onderzoek zijn betrokken, zullen worden opgenomen.

Bij de bespreking werden eveneens amendementen ingediend die allen werden verworpen.

Het geheel van het ontwerp van decreet werd in de Commissie goedgekeurd met acht ja-stemmen tegen één onthouding. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, vooreerst wens ik de heer Aerts te bedanken en te feliciteren voor zijn verslag over de werkzaamheden in de Commissie.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, de bijzondere wet van 8 augustus 1988, en inzonderheid artikel 6bis paragraaf 1, bepaalt dat de Gemeenschappen en Gewesten bevoegd zijn voor het wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot de aangelegenheden die tot hun bevoegdheden behoren.

De huidige Executieve wenst bij middel van dit ontwerp van decreet een eigen Vlaams Instituut voor de bevordering van het wetenschappelijk-technologisch onderzoek op te richten.

De doelstelling, welke wij reeds in de benaming van het instituut kunnen terugvinden is dus de bevordering en aanmoediging van het industrieel wetenschappelijk-technologisch onderzoek in industrie en landbouw.

Voor het beheer van de Vlaamse kredieten voor wetenschapsbeleid is nooit een globaal schema uitgewerkt. Elke Gemeenschapsminister beheert zijn op bepaalde onderzoeken gericht

deel van de kredieten, richt hiervoor administratieve cellen en eventueel aparte rechtspersonen op.

Spijtig genoeg moeten wij zeggen, mijnheer de Minister, dat het Vlaams wetenschapsbeleid dezelfde problematiek kent, ik wil nog niet zeggen dat het aan dezelfde ziekte lijdt, als de nationale structuren, met name versnippering van de middelen en een onoverzichtelijk geheel van programma's en initiatieven. Het is nog steeds niet duidelijk waar men de toelagen moet aanvragen. Het was wellicht niet de bedoeling, maar wij moeten vaststellen dat de beperkte mogelijkheden een globale visie in de weg staan.

Het instituut dat met dit decreet wordt opgericht neemt de taken op zich die, in uitvoering van de staats-hervorming, door het nationale IWONL werden overgedragen aan het Vlaams' Gewest. Aan het IWT wordt tevens een reeks bijkomende taken toevertrouwd. Het krijgt onder meer een adviesfunctie en het zal steun verlenen aan de ontwikkeling van prototypes en aan bedrijven die deelnemen aan Europese projecten. Ook zal het IWT de onderzoeksresultaten opvolgen en valoriseren en de subsidies coördineren die door andere overheidsinstellingen worden verleend voor toegepast wetenschappelijk onderzoek en industriële ontwikkeling.

Met dit decreet wordt bijgevolg een loket geopend dat overheidssteun uitdeelt aan bedrijven en onderzoekscentra. Zoals gewoonlijk met een dergelijk ruim ontwerp, blijft onder meer de vraag hoe de aanwending van de overheidssteun zal worden gecontroleerd onbeantwoord.

De vraag die wij hierbij moeten stellen is in welke mate dit ontwerp van decreet de beoogde bevordering en aanmoediging van het industrieel wetenschappelijk-technologisch onderzoek in industrie en landbouw zal verwezenlijken.

Bij de analyse van dit ontwerp van decreet in het licht van de beoogde doelstelling moeten wij echter vaststellen dat de opgezette constructie van de Executieve niet voldoet om op een klare en ondubbelzinnige wij-

ze een Vlaams antwoord te geven op de probleemstelling.

Sta mij toe, mijnheer de Voorzitter, dit te illustreren met enkele voorbeelden die wij kunnen terugvinden in het ontwerp van decreet.

Het is dus de bedoeling het onderzoek aan te moedigen en te bevorderen. De Gemeenschapsminister verklaarde zelf in de Commissie dat het budget op een nuttige en verantwoorde wijze, zowel op economisch als op maatschappelijk vlak, wordt aangewend ter stimulering van de capaciteit van de industrieën en ter versteviging van het industrieel weefsel in Vlaanderen, en dit met het oog op de internationale context waarin de Vlaamse industrie zich dient te profileren, einde citaat. Tot zover, geen enkel probleem. Men sprak tot nu toe alleen maar van bevordering en aanmoediging waarbij, zo mogen wij toch veronderstellen, de eigen dynamiek, de eigen gewenste richting van onze Vlaamse industrie, onaangetast bleef.

Wanneer wij echter naast deze algemene doelstelling en de verklaringen van de Minister de concrete invulling plaatsen zoals wij die terugvinden in het ontwerp van decreet, dan moeten wij hier spreken van een klaarblijkelijke andere invalshoek. Want wat staat er in dit ontwerp van decreet? Het IWT heeft een wetenschappelijk-technologisch opdracht en een dienstverlenende opdracht. De wetenschappelijk-technologisch opdracht bestaat uit drie functies: de autonome functie, de adviesfunctie en de uitvoerende functie. Het belangrijkste hierbij is dat deze doelstellingen gerealiseerd dienen te worden overeenkomstig de richtlijnen van de Vlaamse Executieve met betrekking tot de wetenschappelijke en economische programmatie. Met andere woorden, hier wordt de kar voor het paard gespannen. In plaats van op een flexibele wijze in te spelen op de ontwikkelingen zoals die zich manifesteren in de privé-sector, wenst de overheid die ontwikkeling zelf te bepalen. Dit getuigt van een schoolmeestermentaliteit. Hoe zou de overheid immers in staat zijn een eigen dynamiek inzake wetenschappelijk onderzoek te ontwikkelen of de be-

Laverge

staande dynamiek om te buigen wanneer zij dit zou wensen ?

Het stimuleren van de technologische capaciteit van de industrieën en het verstevigen van het industrieel weefsel in Vlaanderen kan niet worden bereikt door inkapseling van de doelstellingen van het IWT in de richtlijnen van de Vlaamse Executieve. Vroegere ervaring doet mij vrezen dat dit nieuwe instituut dat u wil creëren dezelfde weg opgaat als het nationale IWONL. Ik heb er vaak aan getwijfeld dat de middelen die het IWONL investeerde in technische centra en bedrijven effectief tot resultaat leidden. Miljarden franken werden geïnvesteerd in nuttelose onderzoeksprogramma's omdat de adviescommissie samengesteld uit allerlei professoren nooit begrepen heeft dat technologisch onderzoek maar zin heeft voor bedrijven als het leidt tot concrete toepassingen. Zo werd er ook onvoldoende onderscheid gemaakt tussen algemeen onderzoek en toegepast onderzoek. Dat was vooral zeer nadelig voor de KMO's.

Als gewezen voorzitter van een technisch centrum heb ik tijdens vergaderingen van het IWONL vaak meegeemaakt dat onderzoeksprogramma's voorgesteld door KMO's afgewezen werden, omdat ze zagezegd onvoldoende wetenschappelijk gefundeerd waren. Bij het IWONL verloor men uit het oog dat wetenschappelijk onderzoek voor een KMO ook over zeer specifieke kleine programma's kan gaan. Als het IWT dezelfde weg opgaat als het IWONL, dan zal de doelstelling om de KMO's via wetenschappelijk onderzoek tot produktverbetering te helpen komen, niet worden gerealiseerd.

Wij zijn er ook van overtuigd dat de vraag naar onderzoek moet uitgaan van de bedrijven zelf. Zij moeten die behoefte vooral zelf aanvoelen. Ik twijfel eraan dat wij met opgelegd wetenschappelijk onderzoek de doelstelling zullen bereiken.

Onze fractie is zeker niet gekant tegen de bedoeling om het wetenschappelijk onderzoek goed te organiseren. Wij kunnen echter niet instemmen met dit ontwerp van decreet om

dat de impact van de wetenschappers en van de Executieve te groot dreigt te worden, wat een verlamme invloed zal hebben op de ontwikkeling van onze bedrijven.

De Voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer H. Candries (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, vooreerst wil ik, op mijn beurt, de verslaggever danken.

Voor de zorgen geuit door collega Laverge heb ik begrip, maar ik denk dat het IWT een keerpunt kan vormen. Ter zake heb ik het volste vertrouwen.

Naar aanleiding van de bespreking van de begroting 1991 in de Vlaamse Raad heeft de Volksunie haar steun toegezegd aan het concept en de oprichting van het IWT. Wij gaan er immers van uit dat met het IWT wordt ingespeeld op een groeiende nood. Samen met IMEC en met het VITO gaat IWT een trio vormen dat mede het instrumentarium, de ruggraat, moet verschaffen voor de begeleiding en de ondersteuning van de industriële vernieuwing in Vlaanderen. Dit is geen gelegenheidsopdracht, geen tijdelijk gegeven, maar een permanente functie, een permanente noodzaak.

Bij de bespreking van de programmawet in het centraal Parlement hebben wij onze zorgen verwoord om het stopzetten van ondersteunende maatregelen voor de reconversie- en de innovatievenootschappen. Waar we de logica van deze stopzetting voor de reconversievenootschappen in een periode van hoogconjunctuur willen en kunnen volgen, dan is dat niet zo voor de innovatievenootschappen. We hebben dan ook betreurd dat men die twee niet van mekaar heeft losgekoppeld en naar andere mogelijkheden heeft gezocht om eventuele misbruiken rond de innovatievenootschappen uit te roeien.

Steun aan innovatie wordt immers best niet aan conjunctuur gekoppeld. Vernieuwing van produkten, processen, toepassingsmogelijkheden en markten is immers een permanente zorg en opdracht. Soms gaat het om

spin-offs, afstoting zelfs van welvarende takken uit welvarende bedrijven, maar waarvoor op dat ogenblik in dat bepaald bedrijf geen voorzieningen kunnen worden getroffen of waaraan men geen prioriteit wenst te geven.

Hopelijk biedt het IWT een vangnet om deze vernieuwingskansen op te vangen. Dit moet immers niet alleen een zorg zijn voor de privé-sector, maar voor allen die begaan zijn met de Vlaamse toekomstkansen, dus ook een zorg voor de Vlaamse overheid. Met het IWT kan deze overheid op een meer doeltreffende manier dan in het verleden het pré-competitief en het competitief onderzoek steunen en oriënteren.

Hier treed ik de heer Laverge bij. In het verleden zijn er heel wat problemen geweest in verband met de manier van werken. Die was ondoorzichtig en ook niet altijd doeltreffend. Men heeft heel wat gelden besteed aan zaken waarvan men a priori wist dat er niets kon uit voortvloeien. Voor een aantal bedrijven is het als het ware een soort melkkoe geworden.

Ik sta zeer positief ten opzichte van de oprichting van het IWT. Dat is goed. Met de instellingen die nu tot stand komen wordt het hele overheidsinstrumentarium op dit vlak overzichtelijker. Onze bedrijven en onderzoeksinstellingen zullen gemakkelijker hun weg vinden. Dit neemt niet weg dat één of andere vorm van bekendmaking en promotie zal nodig blijken, ook en vooral bij die bedrijven die daar vandaag nog geen belangstelling voor hebben.

Sommige bedrijven moet men bijna dwingen aandacht te hebben voor een aantal bewegingen. Inderdaad, het is best een ongezonde subsidiologische ontwikkeling te voorkomen. Hoe de haver naar de goede paarden sturen, wordt de grote vraag. De ook in Vlaanderen bestaande subsidie-noepers afremmen is niet gemakkelijk. Dat vraagt ook moed en inzicht. Het IWT moet dit inzicht mogelijk maken.

Mijnheer de Minister, ik heb toch nog enkele vragen bij de werking van dit nieuw instrument. Welke zal de

Candries

operationele relatie zijn tussen het Belgische IWONL, dat toch nog op één of andere manier blijft bestaan, en het IWT ? Riskeren we niet dat, wanneer het bij de ene niet lukt, een poging gaat volgen in de andere richting ? Hoe gaat men een mogelijk ongezond opbod tussen die twee voorkomen ? Hoe zijn de afspraken ? Is er duidelijkheid omtrent de begrenzing van ieders bevoegdheid en hoe kan het oversassen van de ene naar de andere worden voorkomen ? Hoe kunnen we in complementariteit het bedrijfsleven en de onderzoeksweld op de beste manier dienen ?

De aandacht voor de KMO's verheugt me. Toch meen ik dat het accent in die richting de overdreven indruk geeft dat bij de KMO's de kennis zou ontbreken. Ik heb daarstraks gezegd dat zeer dikwijls een spin-off uit een groot bedrijf een nog jong, teer plantje is, waar de kennis aanwezig is, maar waar men nood heeft aan investeringsvermogen. Zeer dikwijls ligt de vraag in de richting van : hoe kunnen wij van een prototype de sprong maken naar industrialisering ? Dat vraagt grote inspanningen. Het is niet noodzakelijk een kwestie van know-how, maar een kwestie van kennis om te zetten in kunnen en doen. Ik pleit er dus voor dat dit soort bedrijven speciaal worden aangepakt, omdat daar een soort achterdocht bestaat. Men koestert er soms een goed idee en men is ervan overtuigd dat het iets kan worden, maar men is bang dat, wanneer men het via die kanalen gaat benaderen, iedereen er te snel weet zal van hebben. Wij weten wel dat het IWT geheimhouding garandeert, maar wij zullen toch een psychologisch plan moeten uitwerken om ook die bedrijven ervan te overtuigen dat er voor hen iets is weggelegd bij het IWT. Het zijn zij die de meeste groeiwensen hebben.

Ik weet niet of ik hier ooit het verhaal heb verteld, maar ik heb ooit de gelegenheid gehad op een wereldcongres voor small business een discussie aan te gaan met de grote baas van SONY. Wanneer het ging over kleine ondernemingen dan verwierp hij de kwantitatieve dimensie ervan. Het is

de kracht van een idee en van een organisatie, want in 1947 waren wij met vier en nu moet men daar vier nullen achter zetten, zei hij. Dus, waar wij té dikwijls in al onze structuren, in al onze vormen van aanpak, proberen de groten groot te houden en de kleinen — als wij ze niet missen — klein te houden, denk ik dikwijls aan het voorbeeld van SONY. Dát is groei. Hoe kunnen wij het IWT aanwenden om zo'n idee de kans te geven tot groeien ? Dát moet onze hoofdzorg zijn en, ik herhaal, het is niet noodzakelijk een kwestie van kennis, maar van groei pijn en die zit voornamelijk bij de investering.

Kan het IWT meespelen in één of andere vorm van controle en betrokkenheid van centralistisch gehouden dossiers, onder voorwendsel dat het met defensie te maken heeft, dat het een zogenaamd strategisch belang betreft ? Meer specifiek, kan het IWT een rol spelen, naar de centrale overheid toe, wanneer het de toewijzing, oriëntering en verdeling van de compensaties betreft voor centrale aankopen in het buitenland ?

Ik denk aan een formule die wij reeds hebben gekend, met name de adviesgroep die werd opgericht voor de beoordeling van de aanvaardbaarheid van **F16-compensaties**. De hoofdcriteria die daarbij werden gebruikt, met name het hefboomvermogen en het vernieuwend effect, liggen werkelijk in één lijn met de betrachtingen van het IWT. Is het IWT een instrument in handen van de Vlaamse Executieve om deel te nemen aan discussies wanneer het gaat over — en liefst niet a posteriori — een belangrijk aankoopdossier in het buitenland waarvoor in compensaties wordt voorzien om de aard en de oriëntering van die compensaties en het aantal criteria ervan te bepalen onder **dewelke Vlaanderen** wil meespelen ? In dat geval zullen wij de perikelen die wij hebben gekend en die wij nog kennen kunnen vermijden. Het IWT-dossier biedt daartoe een kans. Wij moeten beletten dat de subsidiesnoepers al die middelen kunnen blijven gebruiken. De haver moet naar de goede paarden gaan. Dit instrument biedt daartoe een nieuwe kans. Wij staan voor de uitdaging die kans te grijpen. Mijnheer de

Minister, dit is de gelegenheid, maak er gebruik van.

De Voorzitter : De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, mijn fractie steunt dit ontwerp van decreet dat een noodzaak was geworden nu wij de mogelijkheden hebben gekregen om het wetenschappelijk beleid ook binnen de bevoegdheden van de Vlaamse Raad over te dragen. Ik herinner mij zeer goed de discussie in de Commissie voor de Grondwetsherziening. Wij zaten toen in een schemerzone. De vraag rees in welke mate het wetenschappelijk onderzoek zou worden overgedragen en in welke mate het door de nationale Regering blijft behouden. Wij zijn op dit ogenblik nog niet uit de schemerzone weggeraakt. Er blijft een dualiteit die echter niet noodzakelijk negatief is. Dit kan leiden tot concurrentie. Dit kan inderdaad ook verlamdend werken wanneer voor de respectieve opdrachten onduidelijkheid wordt gecreëerd. Hier ligt een belangrijke taak voor de samenwerkingsakkoorden. Wat kunnen wij over de grenzen heen gemeenschappelijk doen tussen de wetenschappelijke instellingen ?

Wij beleven vandaag een belangrijke dag omdat niet alleen de bevoegdheid maar ook de structuur wordt aangepakt. Hiermee wordt het instrument gegeven aan de Minister verantwoordelijk voor het wetenschappelijk beleid om dit te doen. Ik heb mij misschien versproken door te zeggen : de Minister verantwoordelijk voor het wetenschappelijk beleid. Binnen de Executieve zelf is er een grote versnippering. Wij moeten natuurlijk roeien met de riemen die wij hebben. Ook inzake het wetenschappelijk onderzoek is er een grote nood aan goede afspraken en een goede coördinatie tussen de verschillende Ministers die in de Executieve belast zijn met het wetenschappelijk onderzoek. Ondanks de vele miljarden frank die ter beschikking zijn, blijft dit voor deze belangrijke opdracht een bescheiden financiële bijdrage.

Verhaegen

Mijnheer de Minister, het uitgangspunt van dit ontwerp is positief, namelijk het oprichten van één loket. Onze nieuwe dienst zal in feite drie diensten samenbrengen tot één geheel van service-verstrekking. De nieuwe instelling zal namelijk van de Nationale Dienst voor de Programmatie van het Wetenschapsbeleid de evaluatie en beheerstaken overnemen. Het gaat hier meer bepaald om de beleidsgerichte taken zoals impulsprogramma's en internationale programma's.

Dan is er ook het IWONL. Ik herinner mij dat ik jaren geleden een poging heb gedaan om via een wetsvoorstel aan het IWONL behalve voor wetenschappelijk onderzoek en onderzoek in verband met landbouw ook specifieke kredieten te geven voor onderzoek in verband met KMO's. Dat is nooit gelukt. Het argument van de toenmalige Minister was telkens weer dat men wel wilde, maar niet kon, omdat er een belangrijke institutionele hervorming aan de gang was. Men verzekerde ons dat we vroeg of laat inderdaad de kans zouden krijgen om ons doel in het eigen Gewest te bewerkstelligen. Vandaag krijgen wij die kans en ik ben daar zeer blij om. Ik kom overigens nog terug op de problematiek van de KMO's, die ook door de verslaggever en de collega's Laverge en Candries werd behandeld.

Belangrijk is ook dat de Vlaamse administratie voor dossiers in verband met prototype-ontwikkeling rechtstreeks bij de nieuwe instelling IWT terecht kan. Dit is een belangrijke positieve vernieuwing, op voorwaarde dat de verantwoordelijke personen van het IWT de drievoudige opdracht in de juiste context willen benaderen. Ik verwacht zeer veel van de adviesfunctie van deze dienst, die volgens de Minister zeer belangrijk is. Ik hoop dat degenen bij wie een dossier terecht komt, zich niet opsluiten in hun eigen respectieve diensten, maar ook open staan voor andere zaken. Ik hoop dat er voldoende openheid zal zijn in deze toet niet zo grote instelling, zodat mensen die belangstelling hebben voor wetenschappelijk onderzoek, en bedrijven die op

zoek zijn naar begeleiding, door het IWT op de juiste weg kunnen worden gezet en optimaal gebruik kunnen maken van de dienstverlening.

We hebben in de Vlaamse Raad niet zo vaak de kans om over wetenschappelijk onderzoek te praten en dat is jammer. We hebben trouwens ook geen speciale Commissie die zich met wetenschappelijk onderzoek en wetenschapsbeleid bezighoudt. Ik vraag me af waarom niet, aangezien het toch om een belangrijke materie gaat. Ik weet dat deze nu is toevertrouwd aan de Commissie voor Economische Zaken. Daar is ze zeker op haar plaats, maar wetenschappelijk onderzoek in zijn geheel is ruimer dan de economische aspecten ervan. We kunnen wel spreken over dirigisme, programmatie of welke doctrinaire uitdrukking men ook wil gebruiken, maar ik zal daar niet op ingaan.

De opdracht van de overheid op het gebied van wetenschappelijk onderzoek is om twee redenen onvervangbaar. Een eerste reden is dat het wetenschappelijk onderzoek, zeker het toegepaste, maar ook het fundamentele, voor de structuur van een economie, maar ook voor de structuur van een maatschappij een essentieel element is. De overheid kan niet onverschillig zijn voor een dergelijk belangrijk beleidselement. Een tweede reden is dat, zeker voor de kleine bedrijven maar ook voor de grote — want in Vlaanderen zijn er niet zo heel veel grote bedrijven die zich kunnen veroorloven om op eigen kracht aan Research and Development te doen, en ik heb het vooral over research — de overheid steeds financiële middelen ter beschikking zal moeten stellen wanneer de individuele financiële draagkracht van de ondernemingen ontoereikend is.

Voor mij zijn dit twee belangrijke redenen waarom de overheid zeer grote aandacht moet besteden aan het wetenschappelijk onderzoek. Verscheidene collega's en ook de verslaggever hebben het reeds gehad over het onderscheid in het instituut tussen de autonome functie, de adviesfunctie en de uitvoerende functie. Collega Laverge heeft daarover en-

kele ideeën ontwikkeld. Ik zal daar dus niet verder op ingaan.

Mijnheer de Minister, wat ik wel belangrijk vind is dat wij nu een evaluatie krijgen van de individuele dossiers door een college van deskundigen. Dit is ongetwijfeld een winstpunt omdat het een middel is tot objectivering van de ingediende dossiers, op voorwaarde dat de deskundigen — en dat risico lopen we altijd — niet louter door hun achterban worden gesteund, maar dat ze voldoende openheid en objectiviteit aan de dag leggen en voldoende zin voor innovatie hebben zodat ze hun achterban er kunnen van overtuigen dat alles wat nieuw is niet noodzakelijk concurrerend is. Ik gooi hier geen smoke bomb. Iedereen in deze vergadering aanwezig begrijpt heel goed wat ik wil zeggen. Voor de deskundigen zal een zeer moeilijke taak zijn weggelegd, zodat de keuze van het college van deskundigen erg belangrijk is.

Mijnheer de Minister, ik wil nog even uw aandacht vragen voor de specifieke problematiek van de kleine en middelgrote ondernemingen. Wij zijn nu eenmaal een regio waar de motor van de economische activiteit voor een groot gedeelte gelegen is bij de KMO's. Ik was nogal onder de indruk van het recent verschenen werk „The Economics of Small Firms — An European Challenge”, dat enkele boeiende ideeën bevat over wetenschappelijk onderzoek voor de KMO's, maar dan meer technologisch gericht. Tot besluit zal ik enkele ideeën uit dat werk naar voren brengen. Het betreft trouwens de weergave van een belangrijk congres over de economische aspecten van de kleine en middelgrote ondernemingen. Wij hebben dikwijls de neiging onze beoordeling te baseren op statistische gegevens. Vragen die onmiddellijk bij ons rijzen zijn : hoeveel arbeiders werken daar, hoeveel geïnvesteerd kapitaal is er, hoe groot is het omzetcijfer ? Ik was getroffen door het feit dat wij onvoldoende onderstrepen hoeveel menselijk kapitaal geïnvesteerd is. Wat is het equivalent voor de miljoenen frank investeringen in intellectuele menselijke aanbreng in deze KMO's ? Tevens trof het mij dat deze kleine bedrijven meer users, meer gebruikers, zijn dan develo-

Verhaegen

pers, dus ontdekkers van innovaties. Misschien is dat zo, maar dan ondersteun ik ten volle de idee van de Minister om een speciale afdeling op te richten die zich zal bezighouden met de specifieke aspecten van wetenschapsbeleid in de KMO's. Waarschijnlijk zal meer de nadruk moeten worden gelegd op het verstrekken van hulp aan de kleine bedrijven bij de overdracht van nieuwe technologische mogelijkheden, eerder dan het verlenen van subsidies voor research. De D zal dus belangrijker zijn dan de R voor deze kleine en middelgrote ondernemingen.

Wij kunnen niet onverschillig blijven voor het groeiend aantal privé-researchorganisaties, ook universiteiten, die hun produkten commercialiseren en verkopen. Op welke wijze gebeurt dit en aan wie? Op welke manier zullen kleine bedrijven toegang krijgen tot de pool van innovatie, van vinding en research-projecten? Dit is ook een aandachtspunt dat ik aan de Minister wil voorleggen. Er zal een groot onderscheid zijn. Er zijn nu eenmaal kleine bedrijven met zeer hoge technologische kennis die een grote financiële inspanning moeten doen en die nood hebben aan internationalisering en een link tussen de verschillende kleine en middelgrote bedrijven en de sector enerzijds en de grote bedrijven anderzijds.

In dit werk staat dat uit onderzoek bij 103 zeer innoverende kleine en middelgrote ondernemingen blijkt dat 98 ten honderd creativiteit en dynamiek vinden in de overdracht van onderzoeksprojecten. Zij doen het niet zelf en doen ook niet aan verfijning, maar vinden hun creativiteit in de pool van innovatie. Ik schrok van dit cijfer. Daarom moet worden overwogen op welke wijze wij deze overdracht van research kunnen organiseren in de nieuwe instelling. Ik weet dat dit ook een aandachtspunt is van de Minister.

De heer H. Candries : Wij zouden best voorzichtig zijn bij de interpretatie van die gegevens. Betreft het transfers vanuit centra voor wetenschappelijk onderzoek of extrapola-

ties van bestaande technologieën binnen een bedrijf, of van bedrijf tot bedrijf? Het is nuttig dit onderscheid te maken. Het komt niet altijd uit het fundamenteel onderzoek, maar is dikwijls de extrapolatie en de verfijning van wat reeds gevonden is, zowel binnen als buiten het bedrijf. Het gaat meestal over nieuwe toepassingen.

De heer G. Verhaegen : Een tweede groep van bedrijven heeft niet zo'n grote technologische kennis, maar behoort tot wat men noemt de traditionele en klassieke bedrijfssectoren. Wij zouden een zeer grote vergissing begaan indien wij in de produktieketen deze bedrijven niet de kans geven de meest verfijnde toepassingen te realiseren, zelfs indien die bedrijven geen nieuwe produkten maken. Wat wij in de bouwsector al veelvuldig hebben opgemerkt, zou ook in andere sectoren kunnen worden uitgebreid.

Ik heb ook aandacht voor de speciale mentaliteit die hiervoor vereist is. Hoe kunnen wij die ook in de kleine en middelgrote ondernemingen creëren? Dit is niet de opdracht van dit instituut, maar van het instituut dat wij zo dadelijk zullen bespreken.

Er is niet alleen het toegepast wetenschappelijk onderzoek, maar ook het onderzoek in de ruime betekenis van het woord. Ik zou het bijna durven te noemen: wat is opgebouwd door het Economisch en Sociaal Instituut voor de Middenstand, dus niet de technologie en het fundamenteel onderzoek, maar wel de maatschappij-sensibilisering voor de specifieke problematiek van de kleine en middelgrote ondernemingen. Wat werd bijeengebracht en de specifieke documentatie mag niet verloren gaan. Er zal dus een zeer grote wisselwerking moeten zijn tussen deze twee initiatieven.

Ik weet niet of het juist is maar van de 240 firma's die in het Europees project ESPRIT betrokken zijn — en ik aarzel om de cijfers te geven — zou 57 ten honderd minder dan 500 arbeiders tewerkstellen. Hierover moet toch eens worden nagedacht, want dit betekent dat zelfs middelgrote ondernemingen voor internationaal wetenschappelijk onderzoek

gewonnen zijn. Het is de moeite waard na te gaan hoeveel Vlaamse bedrijven hierbij betrokken zijn en op welke wijze coördinatie kan gebeuren.

Ik besluit. Wij zullen de grenzen moeten opentrekken, ook voor het wetenschappelijk onderzoek. Wij leven op een begenadigd eiland in Vlaanderen. De internationalisering van dit onderzoek is één van de grote opdrachten en ook de wijze waarop dit nieuwe instituut zulks kan stimuleren, bijvoorbeeld door contact en begeleiding.

In elk geval, mijnheer de Minister, zal onze fractie dit decreet met veel enthousiasme goedkeuren, want het geeft ruime mogelijkheden om vernieuwing te brengen en vooral om toepassing te geven aan de belangrijke bevoegdheid die ons is overgedragen bij de recente institutionele hervorming. **(Applaus bij CVP en VU)**

De Voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, de verslaggever heeft punten geciteerd die mij erg belangrijk lijken in verband met de taak van dit nieuwe instituut. Ook de heren Laverge, Candries en Verhaegen hebben kanttekeningen gemaakt die ook mijn zorg wegdragen. Ik meen dus dat er niets nieuws is in de bezorgdheid om één loket en een gecoördineerd orgaan te hebben. Er is niets nieuws onder de zon wanneer men zegt dat niet altijd het systeem van de subsidies moet worden gehanteerd. Ik denk dat de praktijk aantoonde dat mijn beleid niet alleen uit woorden bestaat, maar dat ik het ook in concreto probeer uit te werken.

De paragrafen 1, 2 en 3 en bijzonder paragraaf 3 van artikel 6 van de bijzondere wet blinken niet altijd uit in helderheid. Wij hebben dat zelf een beetje zo gewild, want de grote meerderheid heeft deze wet goedgekeurd. Wij wisten dit toen reeds, en verschillende sprekers hebben het hierover gehad. In verband met andere aangelegenheden heb ik reeds gespecificeerd wat in paragraaf 3 van artikel 6 zou mogen staan.

De Batselier

Eén van de grote nadelen is natuurlijk dat het IWONL, dat nationaal blijft, naast de landbouw, ook de industrie wil behouden. Er bleven mij dus twee mogelijkheden : ofwel pleiten voor een herstructurering van het IWONL, met een grotere vorm van decentralisering in deze unitaire instelling, ofwel evolueren naar een eigen Vlaamse instelling. Zoals ik gewoon ben, probeer ik dit te toetsen aan wat in de praktijk mogelijk en niet mogelijk is. In plaats van daarover hoogdravende doctrinaire speeches te houden, moet worden nagegaan of aan de ene kant de doctrinaire ingesteldheid kan worden behouden en aan de andere kant op het terrein een pragmatische oplossing kan worden gehaald.

Wij hebben dat gedaan. Wij hebben een overeenkomst met het IWONL tot 6 maart 1991 om onze dossiers in Vlaanderen te blijven behandelen. Er moet immers een continuïteit in het werk zijn. Daaruit is gebleken dat om verschillende redenen moet worden gekozen voor een eigen Vlaamse instelling. Dat heeft dan weer het nadeel dat we wellicht morgen een nieuw samenwerkingsakkoord zullen moeten afsluiten met de nationale instanties, waarover anders echter in veel slechtere omstandigheden zou moeten worden genegocieerd. Ik heb trouwens niet gewacht tot dit IWT werkt om zulks te doen. Nadat de nationale Regering ons voor voldongen feiten probeerde te plaatsen hebben wij voor de collectieve centra vanuit Vlaanderen zelf het initiatief genomen om te onderhandelen met het Waals Gewest en met het Brussels Hoofdstedelijk Gebied. Wij hebben zelf een akkoord kunnen bereiken. Wij hebben dit nu aan de nationale Regering overhandigd met de vraag haar mening over de collectieve centra te herzien. Dit bewijst dat wij op dit domein hebben gekozen voor een juiste interpretatie van de paragrafen 1, 2 en 3 van artikel 6 van de bijzondere wet.

Het juridisch kader geeft hier niet altijd echt voldoening, maar wij proberen er het maximum uit te halen.

Een tweede element dat verschillen-

de collega's hebben aangehaald is de fameuze versnippering van het wetenschappelijk onderzoek in de Executieve. Ik wens dit toch tot zijn ware proporties te herleiden. Het kan misschien wel zo overkomen, want theoretisch gezien heeft elke Gemeenschapsminister de nodige bevoegdheid om op zijn domein aan wetenschappelijk onderzoek te doen. Van de elf Gemeenschapsministers zijn er in werkelijkheid echter slechts twee die daarvoor echt bevoegd zijn. De anderen moeten dit beleid met weinig middelen voeren. Het gaat over louter beleidsondersteunend onderzoek. Het is uiteraard de Gemeenschapsminister van Welzijn die het meest geschikt is om te oordelen wanneer beleidsondersteunend onderzoek in die sector nodig is. Hetzelfde geldt voor cultuur of ruimtelijke ordening. Dan gaat het echter over zeer beperkte studies.

Wij moeten het natuurlijk eens worden in de Regering over de wetenschappelijke en technologische opties op middellange termijn, met andere woorden het wetenschappelijke economische programma. Daarvoor hebben wij een Ministercomité voor Wetenschapsbeleid gecreëerd bestaande uit vijf personen, waar meer aan coördinatie wordt gedaan dan gelijk waar. Inderdaad, voor elk punt, of het nu de Minister van Onderwijs of mijzelf aanbelangt — wij hebben toch de meeste verantwoordelijkheid inzake wetenschappelijk onderzoek — moeten wij ons richten tot het Ministercomité voor Wetenschapsbeleid. Dit is een goede manier van werken vermits wij also met mekaar worden geconfronteerd. Bovendien leidt de indeling onderwijs en economie, enerzijds tot een meer basisgericht onderzoek met een algemene maatschappelijke finaliteit wat het onderwijs betreft, en anderzijds tot een gericht en toegepast onderzoek met een industriële finaliteit, dat meer economisch is gericht. Hier kan dus geen sprake zijn van versnippering.

De uitbouw van het IWT lijkt mij dus een zeer belangrijk element voor de verdere ontwikkeling van Vlaanderen. Ingevolge onze aanpassingen zal dit een vrij soepele instelling worden, een para-regionale van het type B.

Wij hebben verschillende diensten herleid tot één enkele dienst, waarop ook de heer Verhaegen heeft gewezen. Er zal dus geen sprake zijn van verschillende diensten over Vlaanderen, maar van slechts één dienst waar zowel internationale programma's, prototype-dossiers en dienstverlening worden behandeld.

Vooraf voor de dienstverlening werden nieuwe formules bedacht. Men kan dus niet beweren dat wij de Belgische ziekte overnemen. Er zal veel meer aandacht aan de KMO's worden geschonken. Er wordt zelfs een KMO-stuurgroep ingericht, precies om de opvolging en de begeleiding te garanderen en aldus de resultaten van de onderzoeken meer te valoriseren. Daar had de heer Laverge het trouwens ook over. Ik heb het hier dus wel degelijk over wat wij in Vlaanderen onder KMO begrijpen, en niet over de ondernemingen met meer dan 500 werknemers, die bij ons als grote ondernemingen worden beschouwd. Ik ben van mening dat wij ook op dat vlak voor een zekere vernieuwing hebben gezorgd.

Een volgende fundamentele opdracht van de dienstverlening van het IWT is de integratie van de Vlaamse bedrijven in het internationaal netwerk en de KMO's hiervoor te interesseren.

De rol van het IWT in de organisatie en bijsturing van het wetenschappelijk onderzoek is tevens de technologische adviesdiensten en de stand-by-diensten essentieel op de KMO's te richten. Dat is een manier om concrete steun en bijstand te verlenen voor de dagelijkse technische problemen die zich in de kleine ondernemingen voordoen. Daarom vinden wij die invalshoek erg belangrijk. Die TAD-diensten en SB-diensten zijn essentieel voor de technologietransfers.

Uit heel dit decreet blijken twee essentiële opties. Ten eerste meer objectiviteit bij de beoordeling van de dossiers en het bevorderen van de deskundigheid, wat uiteraard afhankelijk is van het tweede punt, de mensen die daarvoor werken. Ik ben me daar zeer goed van bewust, maar ik hoop dat zeker in het beginstadium

De Batselier

iedereen er de juiste ingesteldheid zal hebben. Dat alles kan alleen maar het kader van de nieuwe instelling schetsen.

De adviezen van het college van deskundigen moeten worden vrijgegeven en er moet verhaalrecht vanwege de aanvrager mogelijk zijn. Zo komt er meer openheid en kan de deskundigheid nog meer worden gevaloriseerd. Daarnaast is toch voldoende geheimhouding vereist opdat de bedrijven zich in alle gemoedsrust tot deze instelling kunnen wenden. Dat is een evenwicht dat wij nastreven.

Deze structuur is specifiek gericht op de KMO-bedrijven en op het bevorderen van de contacten van de KMO's met allerlei instellingen die zich bezighouden met technologische innovatie.

Het gaat ook om het afwikkelen van dossiers over verder gespecialiseerde vorming, van dossiers die meer gericht zijn op het uitwerken van onderzoeksmethoden, en om een positieve benadering van de toepassing van industriële innovaties. Het instituut krijgt een belangrijke adviesfunctie bij essentiële nationale en internationale programma's, zoals EUREKA-projecten, ruimteonderzoek en -technologie enzovoort, en daarbij komt een specifieke adviesfunctie voor de KMO's. Op die manier gaat deze instelling een grote toekomst tegemoet inzake wetenschappelijk-technologisch onderzoek.

De structuur is aanwezig : er is één loket, meer wetenschappelijke objectiviteit, meer begeleiding, grotere aandacht voor technologie-transfers en meer coördinatie. Er werd tegelijkertijd geopteerd voor een vrij grote onafhankelijkheid van het instituut. Dat heeft het voordeel niet bureaucratisch te zijn, maar misschien het nadeel dat er minder kan worden gecorrigeerd. Er werd een kruisverhouding gemaakt met andere instellingen waardoor de know-how in Vlaanderen beter kan worden gevaloriseerd ten voordele van de levensstandaard in deze regio.

Deze instelling staat voor belangrijke uitdagingen ; er wordt haar de kans

geboden daarmee spoedig van start te gaan. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, het betoog van de heer Verhaegen ging over de transfertechniek. Om de KMO's groeimogelijkheden en ontwikkelingskansen te bieden op het technologisch vlak moeten bepaalde ontwikkelingsmogelijkheden naar hen worden getransfereerd. In hoeverre zijn het IWT en de VITO aan elkaar complementair ? In hoeverre kan het IWT de technologie, ontwikkeld bij de VITO, overdragen naar bedrijven, specifiek naar de KMO's ?

Mijnheer de Minister, de resultaten van de VITO gaan prioritair naar de GIMV ; op welke manier zullen de transfers van de VITO en van het IWT worden gerealiseerd ?

De Voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier : U heeft dezelfde vraag gesteld in de Commissie, mijnheer Laverge. Zij staat op pagina 8 van het verslag.

De VITO en het IWT hebben een totaal verschillende opdracht. De VITO is in de eerste plaats een bedrijf, gericht op hoogtechnologisch onderzoek in drie specifieke domeinen, namelijk energie, milieu en grondstoffen. De valorisatie daarvan kan naar grote en kleine bedrijven gaan, dit gebeurt echter bij prioriteit via de GIMV.

Het IWT heeft als taak het bevorderen van het wetenschappelijk en technologisch onderzoek via verschillende functies, onder meer via de autonome functie, de adviesfunctie en de dienstverlenende functie.

Er zijn evenwel combinatiemogelijkheden. In 1991 komt er een energie-impulsprogramma. De kostprijs daarvan wordt op 800 miljoen frank geraamd. Er zal voor dit programma advies worden gevraagd aan het IWT. Wanneer het de concretisering is van dit energietechnologieprogramma, zullen er delen daarvan zijn die vallen onder universiteit-bedrijf-

ven en andere die alleen naar VITO gaan, terwijl sommige naar VITO-bedrijven zullen gaan. Dat is de relatie tussen IWT en VITO, dit aan de hand van een nu geïmproviseerd voorbeeld.

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Nee*)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet betreffende de oprichting van een Vlaams Instituut voor de bevordering van het wetenschappelijk-technologisch onderzoek in de industrie.

De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet.

— *Aangenomen.*

Artikel 2

§ 1. Bij de Vlaamse Executieve wordt een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid opgericht, te noemen "het Vlaams Instituut voor de bevordering van het wetenschappelijk-technologisch onderzoek in de industrie", afgekort IWT.

§ 2. De zetel van het IWT is gevestigd in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad.

§ 3. Tenzij in dit decreet anders is bepaald, zijn de bepalingen van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut welke betrekking hebben op de instellingen van catego-

Voorzitter

rie B, van overeenkomstige toepassing op het IWT.

§ 4. Het IWT wordt opgericht voor onbeperkte duur. Het kan slechts ontbonden worden door een decreet dat de wijze en de voorwaarden van zijn vereffening regelt.

— Aangenomen.

HOOFDSTUK II

Doelstelling

Artikel 3

§ 1. Het IWT heeft tot doel in het Vlaamse Gewest en binnen de grenzen van de bevoegdheid van het Gewest het industrieel wetenschappelijk-technologisch onderzoek in industrie en landbouw te bevorderen en aan te moedigen.

§ 2. Het IWT heeft een wetenschappelijk-technologische opdracht en een dienstverlenende opdracht.

§ 3. De wetenschappelijk-technologische opdracht bestaat uit drie functies : de autonome functie, de adviesfunctie en de uitvoerende functie.

§ 4. Onverminderd het bepaalde in dit decreet worden die doelstellingen gerealiseerd overeenkomstig de richtlijnen van de Vlaamse Executieve met betrekking tot de wetenschappelijke en economische programma's.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Laverge dat luidt als volgt : „§ 4 schrappen”.

De stemmingen over artikel 3 en het amendement op artikel 3 worden aangehouden.

AFDELING 1

Wetenschappelijk-technologische opdracht

Onderafdeling 1

Autonome functie

Artikel 4

§ 1. Het IWT beslist over de aanvragen tot :

1° het financieren van projecten van industrieel of landbouwkundig basisonderzoek, ingediend op vrij initiatief van derden ;

2° het toekennen van onderzoeksmandaten ;

3° het financieren van projecten voor onderzoek naar of de ontwikkeling van prototypes, nieuwe producten of productieproces, ingediend op vrij initiatief van derden.

§ 2. De Vlaamse Executieve bepaalt de voorwaarden waaraan de aanvragen voor tegemoetkoming van het IWT moeten beantwoorden, de wijze waarop zij worden ingediend, de criteria volgens welke zij worden beoordeeld en de regelen die bij de financiering moeten worden gevolgd.

§ 3. De aanvrager die geen voldoening heeft gekregen, kan, op de wijze bepaald door de Vlaamse Executieve, bij het IWT een met redenen omkleed verzoek tot herziening van de beslissing indienen.

— Aangenomen.

Onderafdeling 2

Adviesfunctie

Artikel 5

§ 1. Het IWT verleent overeenkomstig de regels bepaald door de Vlaamse Executieve een gemotiveerd advies over :

1° de voorontwerpen tot wijziging of aanpassing van dit decreet, alsook over de ontwerpen van de uitvoeringsbesluiten bedoeld in artikel 4, § 2 en in § 1, 3° van dit artikel ;

2° de financiering van projecten voor industrieel of landbouwkundig basisonderzoek of de financiering van het onderzoek naar en de ontwikkeling

van prototypes, nieuwe producten en productieprocedures die worden ingediend in het kader van technologische programma's of projecten, in het kader van spilprogramma's en internationale programma's en in het kader van interregionaal onderzoek ;

3° de bijzondere aangelegenheden zoals bepaald bij besluit van de Vlaamse Executieve.

§ 2. De Executieve bepaalt binnen welke termijn de adviezen worden uitgebracht.

§ 3. Wanneer een ongunstig advies wordt uitgebracht, kan de Executieve geen beslissing nemen dan nadat de aanvrager in kennis werd gesteld van het advies. De aanvrager kan een omstandig gemotiveerd beroep indienen bij de Executieve, volgens de regels door haar bepaald.

— Aangenomen.

Onderafdeling 3

Uitvoerende functie

Artikel 6

§ 1. Aan het IWT kan het wetenschappelijk, administratief en financieel beheer van programma's en projecten worden opgedragen ;

§ 2. Het IWT legt jaarlijks een verslag over zijn werkzaamheden en over de gefinancierde projecten over aan de Vlaamse Executieve. Dit verslag wordt door de Executieve meegedeeld aan de Vlaamse Raad.

— Aangenomen.

AFDELING II

Dienstverlenende opdracht

Artikel 7

De dienstverlenende opdracht omvat :

1° het opvolgen en begeleiden van de valorisatie van de resultaten van door het IWT gefinancierde onderzoeks- of ontwikkelingsprojecten ;

2° het bevorderen van de deelname

Voorzitter

aan internationale technologische programma's of projecten, inzonderheid van kleine en middelgrote ondernemingen ;

3° het ondersteunen en begeleiden van de ondernemingen in het algemeen, en van de kleine en middelgrote ondernemingen in het bijzonder, bij hun onderzoek en de valorisatie van de resultaten ervan, en het opsporen van nieuwe technologieën ter ontwikkeling en verbetering van produkten en productieprocédés in de ondernemingen ;

4° het voorzien in de coördinatie van het optreden naar de ondernemingen toe van de instellingen, verenigingen of organisaties welke werkzaam zijn in het industrieel onderzoek en de technologische dienstverlening, en hetzij afhangen van het Vlaamse Gewest, hetzij, ten bate van het industrieel onderzoek, financiële middelen ontvangen ten laste van de begroting van het Vlaamse Gewest.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK III

Bestuur en werking

AFDELING 1

Raad van bestuur en Directiecomité

Artikel 8

§ 1. Het IWT wordt bestuurd door een raad van bestuur, bestaande uit een voorzitter en elf leden, allen stemgerechtigd en door de Vlaamse Executieve aangewezen op grond van hun deskundigheid en verdiensten in het wetenschappelijk-technologisch onderzoek in industrie en landbouw.

Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend.

§ 2. Vier leden worden aangewezen uit een dubbeltal van kandidaten voorgedragen door de Vlaamse Interuniversitaire Raad.

Twee leden worden aangewezen uit een dubbeltal van kandidaten voor-

gedragen door de meest representatieve werknemersorganisaties.

Twee leden worden aangewezen uit een dubbeltal van kandidaten voorgedragen door de meest representatieve werkgeversorganisaties.

Drie leden vertegenwoordigen de Vlaamse Executieve.

§ 3. De directeur-generaal van het IWT en een ambtenaar van de Dienst Wetenschapsbeleid en Technologie nemen met raadgevende stem deel aan de vergaderingen van de raad van bestuur.

— *Aangenomen.*

Artikel 9

§ 1. De voorzitter en de leden van de raad van bestuur worden voor de duur van hoogstens zes jaar aangewezen ; ze zijn herbenoembaar.

§ 2. In geval het mandaat van een lid voortijdig beëindigd wordt, voltooit de opvolger het mandaat van zijn voorganger.

§ 3. Het lidmaatschap van de raad van bestuur is onverenigbaar met dat van de Kamer van Volksvertegenwoordigers of de Senaat, de nationale Regering, een Gemeenschaps- of een Gewestraad, een Gemeenschaps- of een Gewestexecutieve, van de rechterlijke macht of van het Europees Parlement.

Personeelsleden van het IWT kunnen geen deel uitmaken van de raad van bestuur van het IWT.

— *Aangenomen.*

Artikel 10

§ 1. De raad van bestuur heeft alle bevoegdheden die niet door of krachtens dit decreet aan andere organen zijn toegewezen.

§ 2. De voorzitter van de raad van bestuur vertegenwoordigt het IWT in alle gerechtelijke en buitengerechtelijke akten.

Een reglement van orde bepaalt welke bevoegdheden aan de voorzitter

van de raad van bestuur, het directiecomité en de directeur-generaal worden gedelegeerd. Het reglement wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Executieve.

§ 3. Over de financiering van een project van industrieel of landbouwkundig basisonderzoek, of over de financiering van een project voor het onderzoek naar of de ontwikkeling van prototypes, nieuwe produkten of productieprocédés, of voor onderzoeksmandaten, zoals bepaald in artikel 4, § 1 en artikel 5, kan de raad van bestuur geen beslissing nemen of geen advies uitbrengen dan na een college van deskundigen te hebben gehoord. Dat college wordt door de raad van bestuur samengesteld op voorstel van de voorzitter.

Het college brengt advies uit over de wetenschappelijke, technische, economische en ecologische waarde van het project. Het advies maakt deel uit van het dossier.

§ 4. Wanneer de raad over andere aangelegenheden adviseert of voorstellen of aanbevelingen doet, kan hij onder de voorwaarden bepaald in het reglement van orde steeds een beroep doen op deskundigen of permanente of tijdelijke werkgroepen oprichten.

— *Aangenomen.*

Artikel 11

Het IWT kan, met machtiging van de Vlaamse Executieve, schenkingen en legaten aanvaarden.

— *Aangenomen.*

Artikel 12

§ 1. De voorzitter van de raad van bestuur wordt belast met het dagelijks bestuur van het IWT en de ermee verbonden algemene vertegenwoordiging van het IWT. De beleidsaspecten van het IWT worden in samspraak met de directeur-generaal voorbereid. Hij is tevens belast met de administratieve leiding van het IWT, personeelszaken inbegrepen.

§ 2. Het mandaat van voorzitter is

Voorzitter

een voltijdse opdracht ; zijn rechten en plichten worden in een overeenkomst met de Vlaamse Executieve bedongen. Behoudens afwijkingen toegestaan door deze laatste doch onverminderd het bepaalde in artikel 9, § 3, is het mandaat van voorzitter onverenigbaar met het uitoefenen van enig ander ambt of beroep.

§ 3. Bij afwezigheid van meer dan drie maanden voorziet de raad van bestuur van het IWT in de tijdelijke vervanging van de voorzitter.

— **Aangenomen.**

Artikel 13

Het directiecomité bestaat uit de voorzitter van de raad van bestuur, de directeur-generaal en de opdrachthouders bedoeld in artikel 17.

De voorzitter van de raad van bestuur of, wanneer deze afwezig of verhinderd is, de directeur-generaal zit het directiecomité voor.

— **Aangenomen.**

Artikel 14

Het directiecomité bereidt de vergadering van de raad van bestuur voor en ziet toe op de uitvoering van diens beslissingen.

— **Aangenomen.**

AFDELING II

Directeur-generaal, opdrachthouders en personeel

Artikel 15

§ 1. De directeur-generaal wordt aangewezen door de Vlaamse Executieve voor een periode van hoogstens zes jaar ; zijn aanwijzing is hernieuwbaar.

De rechten en plichten van de directeur-generaal worden voor de duur van zijn opdracht bedongen in een arbeidsovereenkomst met de raad van bestuur. Behoudens afwijking

door deze toegestaan, is zijn opdracht onverenigbaar met het uitoefenen van enig ander ambt of beroep.

§ 2. Bij afwezigheid van meer dan een maand voorziet de raad van bestuur van het IWT in de tijdelijke vervanging van de directeur-generaal.

— **Aangenomen.**

Artikel 16

§ 1. De directeur-generaal oefent de bevoegdheden uit die hem krachtens artikel 10, § 2 zijn gedelegeerd en voert de door de raad van bestuur, de voorzitter en het directiecomité genomen beslissingen uit.

§ 2. De directeur-generaal is inzonderheid belast met de wetenschappelijke leiding van het IWT en met het uitwerken en opvolgen van initiatieven ter bevordering van het industrieel wetenschappelijk-technologisch onderzoek. De beleidsaspecten van het IWT worden in samenspraak met de voorzitter voorbereid.

— **Aangenomen.**

Artikel 17

§ 1. De directeur-generaal wordt bijgestaan door twee opdrachthouders. Zij hebben de dagelijkse technische en wetenschappelijke leiding over de functionele diensten van het IWT. En opdrachthouder heeft de leiding over de dienst voor de dienstverlening aan de industrie. De tweede opdrachthouder heeft de leiding over de dienst Wetenschappelijk-Technologische Opdracht.

§ 2. De opdrachthouders worden, op voordracht van de raad van bestuur, door de Vlaamse Executieve aangewezen voor een periode van hoogstens zes jaar ; hun aanwijzing is hernieuwbaar.

De rechten en plichten van de opdrachthouders worden voor de duur van hun opdracht bedongen in een arbeidsovereenkomst met de raad van bestuur. Behoudens afwijkingen door deze toegestaan, is hun op-

dracht onverenigbaar met het uitoefenen van enig ander ambt of beroep.

§ 3. Bij afwezigheid van meer dan een maand voorziet het directiecomité van het IWT in de vervanging van de opdrachthouders.

— **Aangenomen.**

Artikel 18

De raad van bestuur benoemt het statutair personeel, op voorstel van het directiecomité. Hij kan eveneens voor het uitvoeren van gespecialiseerde of tijdelijke opdrachten personeelsleden in dienst nemen bij wege van een arbeidsovereenkomst voor een bepaalde tijd of een bepaald werk.

— **Aangenomen.**

Artikel 19

De voorzitter van de raad van bestuur wordt geschorst of ontslagen door de Vlaamse Executieve. De directeur-generaal en de opdrachthouders worden geschorst of ontslagen door de raad van bestuur.

Voor de schorsing of het ontslag wint al naar het geval de Vlaamse Executieve of de raad van bestuur het advies in van een commissie, ingesteld door de Vlaamse Executieve en bestaande uit drie magistraten en drie hoge ambtenaren. Deze bepaling is niet van toepassing in geval van beëindiging van de arbeidsovereenkomst wegens dringende reden bedoeld in artikel 35 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten.

— **Aangenomen.**

Artikel 20

De Vlaamse Executieve bepaalt het administratief en geldelijk statuut van het statutair personeel en stelt de personeelsformatie van het IWT vast.

— **Aangenomen.**

Voorzitter

HOOFDSTUK IV

Financiële middelen .

Artikel 21

§ 1. De financiële middelen van het IWT bestaan uit :

1° een dotatie van het Vlaamse Gewest tot dekking van de kosten van de dagelijkse werking ;

2° een dotatie van het Vlaamse Gewest voor de uitvoering van de taken bepaald in artikel 4, § 4, 1° ;

3° schenkingen en legaten ;

4° de inkomsten uit activiteiten van het IWT en de vergoedingen voor geleverde prestaties ;

5° de opbrengsten uit eigen vermogen en toevallige ontvangsten.

§ 2. Te rekenen vanaf de datum van publikatie in het Belgisch Staatsblad van de uitvoeringsbesluiten betreffende de oprichting van het IWT verstrekt de Vlaamse Executieve, gedurende een periode van 5 jaar, jaarlijks een terugvorderbaar renteloos voorschot van 200 miljoen frank.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK V

Toezicht

Artikel 22

§ 1. Het IWT staat onder het toezicht van de Vlaamse Executieve. Het toezicht wordt uitgeoefend door een commissaris en een gemachtigde van financiën en begroting, beiden benoemd door de Executieve voor een periode van hoogstens zes jaar. Hun benoeming is hernieuwbaar.

§ 2. De commissaris en de gemachtigde hebben het recht op elk ogenblik in kennis gesteld te worden van de stand van zaken van de aangelegenheden waarover zij controlebevoegdheid hebben, inzage te hebben in alle documenten en de juistheid van de geschriften en van de kasverrichtingen na te gaan.

§ 3. De commissaris en de gemachtigde kunnen binnen een termijn van vier werkdagen beroep instellen tegen elke beslissing die zij strijdig achten met de wetten of de decreten, de uitvoeringsbesluiten van dit decreet en de richtlijnen van de Vlaamse Executieve met betrekking tot de wetenschappelijke en economische programmatie of met het algemeen belang.

Het beroep is opschortend.

Die termijn gaat in de dag van de vergadering, waarop de beslissing genomen werd, voorzover zij daarop regelmatig uitgenodigd werden, en, in het tegenovergestelde geval, de dag waarop ze er kennis van hebben gekregen.

Indien de Vlaamse Executieve binnen een termijn van twintig werkdagen, ingaande de dag waarop het beroep werd ingesteld, de beslissing niet heeft vernietigd, wordt deze definitief.

§ 6. De commissaris en de gemachtigde wonen met raadgevende stem de vergaderingen van de raad van bestuur bij.

§ 7. De Vlaamse Executieve voorziet in de tijdelijke vervanging van de commissaris en de gemachtigde bij afwezigheden van meer dan drie maanden.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK VI

Overgangsbepalingen

Artikel 23

Met het oog op het waarborgen van de noodzakelijke operationaliteit kan de Vlaamse Executieve, gedurende een periode van zes maanden vanaf de datum van het in werking treden van het besluit van de Vlaamse Executieve tot vaststelling van de personeelsformatie, onder de door haar vast te leggen voorwaarden gespecialiseerd personeel aanwerven op grond van de kwalificaties vastgelegd op grond van een functieomschrijving, en op basis van ervaring, verdiensten en diplomaveristen die on-

dermeer blijken uit een curriculum vitae, zo dat geen indienstneming kan geschieden dan na een openbare oproep tot kandidaten.

De Executieve stelt voor die personeelsleden tevens de loopbaan en de verloning vast, in overeenstemming met de aard van de functie en de gevraagde kwalificaties.

Deze personeelsleden worden aangevraagd bij arbeidsovereenkomst voor onbepaalde duur.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK VII

Inwerkingtreding

Artikel 24

Dit decreet treedt in werking op de dag van publikatie in het Belgisch Staatsblad.

— **Aangenomen.**

ONTWERP VAN DECREET betreffende de vorming en de begeleiding van de zelfstandigen en de kleine en middelgrote ondernemingen — 428 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende de vorming en de begeleiding van de zelfstandigen en de kleine en middelgrote ondernemingen.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Kestelijn-Sierens, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, de Verenigde Commissies voor Onderwijs en Vorming en voor Economie, Energie en Tewerkstelling hebben het ontwerp van decreet betreffende de vorming en de begeleiding van de zelfstandige en de

Mevrouw M. -P. Kestelijn-Sierens (CVP), verslaggever over het ontwerp van decreet betreffende de vorming en begeleiding van de zelfstandigen en de kleine en middelgrote ondernemingen

KMO besproken op 28 november 1990.

Als inleiding tot de besprekingen heeft de Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie vooreerst de basis en de evolutie geschetst van de middenstandsopleiding. De huidige reglementering betreffende de middenstandsopleiding dateert van 1976. Structureel steunt de middenstandsvorming op een centrale structuur met een nationaal coördinatie- en overlegcomité voor voortdurende vorming van de middenstand. Dit comité stelt zich als doel het nationaal beleid inzake opleiding te coördineren en toe te zien op de overeenstemming van de programma's voor voortdurende vorming met de wet van 15 december 1970 op de uitoefening van de beroepswerkzaamheden in de kleine en middelgrote handels- en ambachtsondernemingen. De bevoegdheid van dit nationaal comité werd met de staats hervorming van 1988 naar de Gemeenschappen overgeheveld. Sindsdien worden de taken voor de

Vlaamse Gemeenschap waargenomen door het Nederlandstalig Instituut voor Voortdurende Vorming van de Middenstand. Dit instituut heeft een advizerende rol en verzorgt de pedagogische begeleiding. Op het plaatselijke vlak zijn de centra voor de middenstandsvorming de spil van de opleiding.

Het afgelopen decennium kende dit vormingssysteem een forse groei. Vooral de ondernemersopleiding kende een enorme evolutie. De middelen die de Vlaamse overheid aan middenstandsvorming besteedt, zijn tussen 1980 en 1990 verdubbeld en bedragen voor 1991 1,4 miljard frank. Deze forse stijging van de middelen, gepaard gaande met de gevolgen van de staats hervorming van 1988, liggen aan de basis van het herdenken en het aanpassen van de structuur van de middenstandsvorming.

De uitvoering van de reglementering van het systeem van middenstandsvorming wordt met dit ontwerp van decreet overgedragen in een publiekrechtelijke instelling, met name het Instituut voor het Zelfstandig Ondernemen.

In het ontwerp van decreet zijn drie belangrijke opties van het beleid terug te vinden : ten eerste : het behoud van de eigenheid van het vormingssysteem ; ten tweede : de verbetering van de kwaliteit van de opleiding ; ten derde : het uitbouwen van een aangepaste structuur.

De eerste optie betreft het behoud van de eigenheid van het vormingssysteem. De middenstandsvorming moet geen onderwijs zijn of geen vorming van werknemers of werkzoekenden. Het moet integendeel een onderdeel zijn van een geïntegreerd KMO-beleid. Het opleidingssysteem moet dan ook de nauwe band met de beroepswereld en de andere aspecten van het KMO-beleid blijven benadrukken. De aard van het systeem moet het eigen karakter, deze eigen finaliteit, vertalen met een eigen methodiek. De opbouw in drie stadia, met name de leertijd als eigenlijke opleiding in een beroep, de ondernemersopleiding als specifiek voorbereidend op het zelfstandig beroep en

de voortgezette vorming als aanbod van een waaier van bijscholingsinitiatieven blijft behouden. Ook het leermodel waarbij praktijkopleiding enerzijds en de cursussen anderzijds worden geïntegreerd in één systeem is belangrijk.

Een tweede belangrijke optie van het beleid betreft de permanente bewaking van de kwaliteit van de middenstandsvorming. Een reeks maatregelen werden reeds genomen, zoals verhoging van de honoraria van de lesgevers, besteding van speciale aandacht aan de leerlingen met leerachterstand. Het ontwerp voorziet ook de mogelijkheid om nieuwe maatregelen te nemen. Speciale aandacht zal worden besteed aan de arbeidsomstandigheden van de leraren en het statuut van de leersecretarissen.

De derde beleidsoptie, met name het opbouwen van een aangepaste structuur, vloeit voort uit voorgaande opties, meer bepaald het behoud van de eigenheid en de verbetering van de kwaliteit. Het Instituut voor Voortdurende Vorming in de Middenstand zal worden omgevormd van een VZW tot een publiekrechtelijke instelling, waarbij de benaming aan de eigentijdse opdracht wordt aangepast en omgevormd tot het Vlaams Instituut voor het Zelfstandig Ondernemen. In de nieuwe structuur zullen ook nieuwe bevoegdheden worden opgenomen : de bedrijfsbegeleiding, de opleiding van bedrijfsbegeleiders, het bevorderen van de kunstambachten. Deze taken worden van het ESIM, het Economisch en Sociaal Instituut voor de Middenstand overgeheveld. Het onderzoek naar de vereenvoudiging van de administratieve regelen, die toepasselijk zijn op de zelfstandige en de KMO, is een volledig nieuwe bevoegdheid die aan het instituut wordt toegekend.

Tijdens de algemene bespreking werden vragen gesteld over de samenstelling van de Raad van Bestuur van het Vlaams Instituut voor het Zelfstandig Ondernemen, het statuut voor de leraren in de middenstandsvorming, het overleg tussen onderwijs en de middenstandsopleiding, de grenzen tussen de middenstandsopleiding en het onderwijs voor sociale

Kestelijn-Sierens

promotie en het feit dat er veel bij besluit van de Vlaamse Executieve zal worden geregeld.

Voor de antwoorden en de uitleg hierover door de **Gemeenschapsminister** verstrekt, zou ik willen verwijzen naar het schriftelijk verslag.

Bij de artikelsgewijze bespreking werden een aantal amendementen ingediend. Ik maak hier geen melding van de amendementen die werden ingetrokken, enkel van de amendementen die werden aangehouden. Door een lid werd een amendement ingediend bij artikel 3 dat bepaalt wat onder opleiding, vorming en begeleiding wordt verstaan. Het amendement strekt ertoe de termen bedrijfsbegeleiding, bevorderen van kunstambachten en de promotie van de KMO te schrappen. Dit amendement wordt verworpen met 20 stemmen tegen en 1 onthouding. Door hetzelfde lid worden 4 andere amendementen ingediend, die het logisch gevolg zijn van dit eerste amendement en die betrekking hebben op artikelen 14, 16, 17 en 21. Deze amendementen worden steeds met 20 stemmen tegen en 1 onthouding verworpen.

Bij artikel 11, dat bepaalt voor wie de voortgezette vorming is bedoeld, wordt door een lid een amendement ingediend dat ertoe strekt dat voortgezette vorming zich richt tot de ondernemingshoofden en niet tot de leidinggevende en naaste medewerkers in de onderneming. Dit amendement wordt met 20 stemmen tegen en 1 onthouding verworpen.

Artikel 58 bepaalt de modaliteiten voor de oprichting van centra voor de vorming van zelfstandigen en KMO's.

Het amendement bij artikel 58 strekt ertoe een aanduiding van een vertegenwoordiger van de provinciale dienst van het instituut in de Raad van Beheer van de centra, te schrappen. Volgens de indieners moet het instituut nog beslissen op welke wijze de vertegenwoordiging moet worden ingevuld. Dit amendement wordt verworpen met 18 stemmen tegen 1 en 3 onthoudingen.

De artikelen 1 tot 76, alsmede het gehele ontwerp van decreet, worden telkens met 22 stemmen en 1 onthouding aangenomen.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, mijnheer de Minister, collega's, met dit ontwerp wordt uitvoering gegeven aan het Vlaams regeerprogramma. Enerzijds wordt voorzien in de geïntegreerde dienstverlening vanuit de overheid naar de KMO toe met de oprichting van een Vlaamse KMO para-regionale en anderzijds in de verdere uitbouw van de voortdurende vorming van de middenstand met haar eigen doelstellingen, karakter en finaliteit. Gelet op de behoefte aan een specifieke en soepele benadering gericht op de zelfstandigen en de KMO, rekening houdend met de enorme groei van de middenstandsvorming sedert het koninklijk besluit van 1976 en inspelend op de gevolgen van de staatshervorming wordt via dit ontwerp terecht een decretale basis gelegd.

Wij zijn ervan overtuigd dat dit ontwerp kansen biedt voor een kwalitatieve vorming en de begeleiding van de zelfstandigen en KMO's mogelijk zal maken.

Onze fractie staat positief tegenover dit ontwerp en wij zullen het ook goedkeuren. **(Algemeen applaus)**

De Voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik dank mevrouw Kestelijn voor haar zeer uitgebreid verslag over de commissiewerkzaamheden. Daardoor kan ik bepaalde punten in mijn tekst schrappen.

Dit decreet laat de Vlaamse Executieve toe over te gaan tot de oprichting van een Vlaams Instituut voor het Zelfstandig Ondernemen. Hierbij worden de opdrachten van het Nationale Coördinatie- en Overlegcomité van de Voortdurende Vorming in de Middenstand, van de geregionaliseerde diensten van het Economisch en Sociaal Instituut van de Middenstand en van de administratie voor Onderwijs en Permanente Vorming,

dienst Middenstandsopleiding, geïntegreerd in deze van het bestaande Instituut voor Voortdurende Vorming .

Mijnheer de Minister, uiteraard kan de bedoeling om de diensten te groeperen positief worden genoemd. De vraag is echter hoe ver de groepering zal worden doorgedreven en hoe sterk wordt ingegrepen in de werking van en de vorming door het instituut. Ik herinner aan het amendement ingediend door mevrouw Nelis-Van Liedekerke, dat de provinciale vertegenwoordiging in de Raad van Bestuur wil schrappen. Daarmee uit zij, net zoals wij, haar bezorgdheid dat de vorming opnieuw in een keurslijf zou worden gedwongen en al te regulerend wordt ingegrepen in een sector waarin de jongste jaren heel wat instellingen met succes de vorming voor de zelfstandigen hebben georganiseerd.

Diezelfde bezorgdheid blijkt ook uit de door de PVV-fractie gestelde vragen over de vertegenwoordiging van de KMO's en de zelfstandigen in het beheer van bovengenoemd instituut. Wanneer de Minister beweert dat het uiteindelijk de bedoeling is om een bepaalde groep die deelneemt aan het economisch leven, via de organisatie van de zeker in de toekomst noodzakelijke vorming te helpen en te ondersteunen, dan begrijpen wij niet goed waarom precies de KMO's en de zelfstandigen ondervertegenwoordigd zijn in de structuren. Zo is slechts één lid van de elf leden van de Raad van Bestuur een vertegenwoordiger van de middenstand. Mijnheer de Minister, u zou daarop kunnen antwoorden dat u in de praktijkcommissie toch correctief kan optreden. Maar zelfs in die commissie representeren slechts vier leden van de negen de middenstand, waarmee zij dus een minderheidspositie bekleeden. Hoewel het amendement werd verworpen en niet opnieuw ingediend, ben ik ervan overtuigd dat mevrouw Nelis-Van Liedekerke nog steeds dezelfde bekommerning met ons deelt.

Mijnheer de Minister, wij zijn daarboven de mening toegedaan dat deze instelling teveel opdrachten worden opgelegd. In de Commissie

Laverge

heb ik u reeds verweten een inktvis-techniek te hanteren : u probeert met zuignappen alle taken aan te trekken en te groeperen die dan zullen moeten worden vervuld door de bedoelde instelling, instelling die onder uw bevoegdheid ressorteert. Zo zal het instituut ook de kunstambachten bevorderen en de studie en promotie ervan uitvoeren. Maar deze opdracht kan net zo goed door andere instellingen, bijvoorbeeld de Kamers van Koophandel en Nijverheid, de GOM's of uw eigen administratie, worden vervuld. Wij denken dat u te veel samenbrengt en die instelling met heel wat opdrachten belast terwijl verscheidene van die opdrachten door andere instellingen worden uitgevoerd. Het zou belangrijker zijn daarin coördinerend op te treden dan ingrijpend te handelen.

Naast deze bezwaren van onderbezetting van de betrokken representatieve instellingen in de structuren, naast het feit dat wij zeggen dat het te ruim is, stellen wij ook vast dat er te weinig aandacht wordt besteed aan de problematiek van de overlappingsen van het vormingswerk. Wij hebben al vaak gehoord dat er heel wat beperkingen zijn in de middelen waarover wij als Vlaamse Gemeenschap, om bepaalde taken aan te kunnen, beschikken. Wij denken dat het noodzakelijk is — u is niet alleen verantwoordelijk — om met de andere structuren die opleidingen organiseren tot een betere coördinatie te komen. U hebt in de Commissie gezegd dat u daar werk van zou maken. Ik denk dat het belangrijk is dat er eens een ernstige inventaris wordt gemaakt waarbij men niet probeert de competitie en de overlappingsen in stand te houden. Er moet duidelijk worden bepaald wie wat doet en wie zich met wat bezighoudt. Eens dit vastligt moet men denken aan de optimale uitbouw ervan in het belang van onze Vlaamse Gemeenschap.

Mijnheer de Minister, collega's, wij zullen dit decreet niet goedkeuren. Ik betreur dat gedeeltelijk. Wij dachten dat deze centralisatie van bepaalde instellingen in een instelling een kans was om een dynamisch beleid uit te bouwen. Onze opmerkingen

zijn fundamenteel. Wij vinden dat het decreet te ver gaat in zijn bemoeizucht, dat er onvoldoende participatie is van de betrokken sectoren en dat het geen antwoord geeft op de overlappingsen van de verschillende werkterreinen en van de organisaties die zich met opleiding bezighouden.

Om die drie redenen kunnen wij dit ontwerp dan ook niet goedkeuren.

De Voorzitter : Mevrouw Nelis-Van Liedekerke heeft het woord.

Mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, de juridische basis die via dit decreet aan de voortdurende vorming van de zelfstandigen en de KMO's wordt gegeven is een belangrijke stap in de erkenning van deze opleiding als een volwaardig opleidingssysteem, met een eigen finaliteit, met een eigen didactiek en met een eigen autonoom karakter.

Dit decreet opent de mogelijkheid voor een vernieuwd en dynamisch beleid inzake de vorming en de begeleiding van de zelfstandigen en de KMO's.

De laatste tien jaar kende de vorming van zelfstandigen en KMO's een belangrijke exponentiële groei in de ondernemingsopleiding, in de vervolmaking of voortgezette vorming en in de omscholing en bijscholing.

Het aantal leerovereenkomsten daarentegen kende geen spectaculaire sprongen. Dat verwondert ons niet. In 1980 telde men ongeveer 11.000 leerovereenkomsten. In 1987 is er een stijging geweest tot 12.700 en momenteel kennen wij opnieuw een daling naar 11.000 leerovereenkomsten. Deze daling is onder meer te wijten aan de demografische evolutie, de verlenging van de leerplicht en de concurrentie van andere deeltijdse onderwijsvormen.

De belangstelling voor de ondernemersopleiding, die meestal twee jaar, en voor sommige beroepen uit de intellectuele dienstverlening drie jaar duurt, neemt daarentegen toe. Dit verheugt ons. Het aantal cursisten bedrijfskennis steeg van 8.782 in 1980 tot 15.729 in 1991. Het aantal cursis-

ten beroeps-kennis volgt dezelfde trend en steeg van 10.331 in 1980 tot 18.561 in 1991. Ook het aantal cursussen en het aantal lesuren gaat in stijgende lijn. Dat zo veel mensen zelfs op vrijdag, zaterdag en zondag cursus volgen in de centra voor middenstandsopleiding bewijst dat de zelfstandigen enorm veel moed opbrengen om een opleiding te volgen.

Verschiedene factoren dragen bij tot de groei van de ondernemersopleiding. In de eerste plaats is er de belangstelling voor de KMO als motor van het economisch herstel. Ook voelen vele jonge volwassenen zich sterk aangetrokken tot een zelfstandig beroep. Wij moeten echter wel betreuren dat sommigen na één of twee jaar opleiding, afhaken. Daarover zal ik het straks nog even hebben.

Een andere factor is de algemene overtuiging die bij bepaalde jongeren leeft dat zij zich ernstig moeten voorbereiden om te starten in een beroep.

De enorme groei is ook te wijten aan de grote belangstelling voor nieuwe beroepen en het vlug en vlot inspelen van de centra voor middenstandsopleiding om programma's te organiseren voor deze nieuwe beroepen. Dit vergt uiteraard specialisten die voor die opleiding kunnen instaan. Wij pleiten derhalve voor een grotere bestaffing van de centra.

De exponentiële groei is mede te danken aan het soepel karakter van het opleidingssysteem, de specifieke doelstellingen, de eigen leermethodes en het specifieke profiel van de lesgevers. Ik wil dit illustreren met een nieuw initiatief in de ondernemersopleiding, met name de organisatie van adaptatieleergangen. Deze leergangen bestaan uit losse modules en hebben tot doel bepaalde vaardigheidstekorten bij nieuwe cursisten op te vangen. Dit aspect komt in het algemeen onderwijs vrijwel niet aan bod.

Ik wil hier terloops benadrukken dat het behoud van de specifieke vorming voor zelfstandigen en KMO's, georganiseerd met de grootst mogelijke betrokkenheid van de middenstand zelf — ik zal daar naar aanleiding van mijn amendement bij artikel

Nelis-Van Liedekerke

58 nog op terugkomen — de coördinatie met en de taakafstemming op andere vormingssystemen, met name algemeen onderwijs en opleiding via de VDAB, niet in de weg staat. Duidelijke afspraken op dit vlak kunnen enkel leiden tot positieve concrete samenwerking, zowel op het vlak van de know how als op het vlak van de infrastructuur.

Ik stel met genoeg vast dat Minister Coens hier binnenkomt. Bepaalde facetten van de problematiek die ik hier behandel, leunen immers sterk aan bij het algemeen onderwijs.

In het zakenleven en het beroepsleven doen zich voortdurend ingrijpende veranderingen voor, bijvoorbeeld een sterke mobiliteit, zowel vertikaal als horizontaal. Een KMO die met haar tijd meegaat is na een paar decennia niet meer herkenbaar, omdat de bedrijfseconomische en de beroepsrealiteiten voortdurend evolueren. Dit uit zich zowel in de arbeidsomstandigheden, in de gebruikte materialen als uiteraard in de aangewende methodes en geldt zowel voor de productie, de distributie als de dienstverlening.

Een KMO moet zich voortdurend aanpassen, zich nieuwe werkwijzen eigen maken en nieuwe organisatiestructuren ontwerpen.

De huidige markt tendensen vragen vlugge beslissingen en een inspel op technologische evoluties.

In de voortgezette vorming spelen de centra een cruciale rol. Deze centra die grondig verschillen van het concept klassieke school zijn nauw verbonden met de beroepswereld en afgestemd op de regionale behoeften. Vandaar dat de studiedagen en seminars die zij voor 88 ten honderd organiseren de jongste jaren een spectaculaire groei kennen.

Op cijfers hoef ik niet terug te komen aangezien die in het verslag vermeld staan. Uit een recente enquête blijkt evenwel dat meer dan 50 ten honderd van de zelfstandige ondernemers nooit enige vorm van voortgezette vorming volgt. Meer dan ooit is het ogenblik gekomen om hiervoor een

sensibiliseringscampagne te organiseren.

Dankzij de verhoging van de budgettaire middelen werden ook de uren voor de bijscholing aanzienlijk uitgebreid, bijscholing die vooral tot doel heeft aan zelfstandigen nieuwe complexe technieken aan te leren of achterstand bij te werken op gebied van bedrijfsbeheer of technologische kennis. Jaarlijks worden voor een 70-tal beroepen, een 360 cursussen georganiseerd.

Het verheugt ons dat er op budgettaire vlak een flinke vooruitgang is vast te stellen. Tussen 1980 en 1990 werden de budgetten ongeveer verdubbeld. In 1980 werd in de begroting 590 miljoen frank ingeschreven. In 1989 was dat 1,228 miljard frank en in de begroting 1991 werd zelfs 1,406 miljard frank uitgetrokken. Niettegenstaande deze blijkbaar hoge bedragen organiseren de centra een groot aantal programma's in self-supporting. Dat is normaal, maar wij vinden dat er toch nog een grote behoefte aan subsidies blijft bestaan.

Mevrouw Kestelijn heeft de drie belangrijke opties van het beleid, namelijk het behoud van de eigenheid van het vormingssysteem, de verbetering van de kwaliteit van de opleiding en de uitbouw van een aangepaste structuur, al toegelicht, zodat ik hierop niet hoef terug te komen. Ik wil wel even stilstaan bij punt 2 betreffende de verbetering van de kwaliteit van de opleiding.

Tijdens de discussie in de Commissie Onderwijs over de begroting en tijdens de bespreking van dit ontwerp werd het probleem van de lesgevers door diverse commissieleden aangehaald. Er werd zelfs gesuggereerd werkloze leerkrachten uit andere onderwijsvormen in te schakelen in de vorming van de zelfstandigen en de KMO's. Ik meen dat dit niet mogelijk is.

Uit besparingsoverwegingen kunnen wij dat wel begrijpen, doch het is steeds de bedoeling geweest ervaren beroepsmensen als lesgevers in te schakelen, dus mensen die vanuit het bedrijfsleven, vanuit hun eigen beroepssituatie, hun kennis en ervaring overdragen aan de cursisten.

Deze lesgevers moeten weliswaar meer dan behoorlijk worden vergoed — daarvoor hebt u reeds positief werk verricht, mijnheer de Minister — doch gezien zij deeltijds zijn tewerkgesteld, zijn wij ervan overtuigd dat het niet noodzakelijk is dat zij een specifiek statuut hebben.

Nochtans kan begrip worden opgebracht voor de problemen van een aantal leraars in de leertijd, die ook full-time in een centrum zijn tewerkgesteld en die een gelijkaardig statuut als dit van het algemeen vormend onderwijs wensen.

Er werden heel wat inspanningen geleverd en initiatieven genomen in verband met de bijscholing en de begeleiding van leerkrachten. Dit was broodnodig. Ik denk hier onder meer aan experimentele bijscholingscycli, gesubsidieerd door het Fonds voor Onderwijs en Vorming ; de bijscholing op basis van het besluit van 27 september 1989 ; initiële bijscholing ; periodieke bijscholing ; bijscholingsinitiatieven die uitgaan van de centra zelf ; nationale studiedagen waar zowel de didactisch-pedagogische als de technische aspecten aan bod komen.

Mijnheer de Minister, naast deze initiatieven zou het nochtans aangewezen zijn dat er in de centra permanent een didactisch begeleider zou aanwezig zijn. In het kader van nieuwe initiatieven is waarschijnlijk subsidiëring van een didactisch begeleider mogelijk. De didactische begeleider — zowel voor de leraars algemene kennis als voor de leraars beroepskennis — moet iemand zijn die de lesgevers in een centrum permanent begeleidt. Hij kan bijvoorbeeld uitleggen hoe een les kan geactualiseerd en gevisualiseerd worden. Vermits heel wat centra meer dan 100 leraars hebben meen ik dat dit een initiatief is waarover moet worden nagedacht.

Ik denk evenwel nog aan andere initiatieven. Begeleiding van leerjongens en -meisjes in het centrum zou de kwaliteit van de vorming zeker ten goede komen. Een functie van begeleidingsconsulent, vergelijkbaar met de functie van studiemeester in het algemeen onderwijs, is te overwegen. Een zekere begeleiding van sociale en psychologische aard zou verant-

Nelis-Van Liedekerke

woord zijn en zeker geen overlapping betekenen met de opdrachten van de leersecretarissen. Ik weet dat u aan het uitstippelen van de bevoegdheid van de leersecretaris hard hebt gewerkt, maar wanneer ik spreek over begeleidingsconsulenten dan betekent dit een aanvulling.

Nu wij het toch over bepaalde nieuwe mogelijke initiatieven hebben denk ik ook dat de centra meer en meer nood hebben aan een eigen bibliotheek en mediatheek met onder meer videobanden en diareksen. Dit kan enkel de kwaliteit van het vormings-systeem ten goede komen.

Op kwalitatief gebied kan er in de toekomst nog heel wat worden gerealiseerd. Nieuwe initiatieven zullen noodzakelijk zijn indien onze KMO's in het perspectief van 1992, en nu ook al in het perspectief van 2000, gelijke tred willen houden met deze van de ons omringende landen.

Met het oog op Europa '92 werden seminaries strategisch management georganiseerd, toegespitst op grotere KMO's met internationaliseringsplannen. Voor deze transnationale actie werd eveneens een subsidie toegezegd vanwege de Europese Commissie. Wij denken dat deze initiatieven zich zouden moeten vermenigvuldigen en dat voor onze KMO's ervaringsuitwisselingen en bezoeken aan streken met een sterk groeipotentieel ten zeerste aangewezen zijn.

Ook bij afgestudeerden uit de leertijd en de ondernemingsopleiding kunnen nog heel wat initiatieven worden genomen. Bij die categorie vindt men nagenoeg geen werklozen, laat staan langdurige werklozen. Voor hen die nochtans met deze toestand worden geconfronteerd en een tekort aan vooropleiding of praktijkervaring hebben om zich een toekomst op te bouwen als zelfstandige ondernemer worden praktijkstages, met andere woorden adaptatieleergangen, georganiseerd.

Mijnheer de Minister, zouden wij u mogen vragen uw invloed aan te wenden bij het Europees Sociaal Fonds, bij wie een project is ingediend om dit initiatief gedeeltelijk financieel te

steunen. Ik meen trouwens dat dit in de toekomst verder moet worden uitgebouwd.

Mijnheer de Minister, wij zijn er zeer gelukkig mee dat u de opdracht van het instituut duidelijk heeft verruimd. Door de verslaggever en door de heer Laverge werd het belang onderstreept van het inschakelen van consulenten van het ESIM en van de dienst Kunstambachten, wiens activiteiten nauw aansluiten bij de opleiding van de zelfstandigen en de KMO's. Het verheugt ons dan ook dat u bepaalde bedragen heeft voorzien om specifieke opleidingsinitiatieven in de impulsgebieden te stimuleren — 100 miljoen frank als ik het mij goed herinner — via de centra voor vorming van de zelfstandigen en de KMO's. Ik vrees echter dat bepaalde centra daar onvoldoende zullen op inspelen en dat een zachte druk noodzakelijk zal zijn. De voorstellen moeten uiteraard door de gemeenten naar voren worden gebracht, maar of ze van de geboden mogelijkheid zullen gebruik maken zullen wij moeten afwachten.

Benevens een aantal wijzigingen, die wij aan de hand van amendementen in de Commissie hadden ingediend en die wij niet hebben ingetrokken, maar waarbij wij ons hebben onthouden, kunnen wij zeggen dat dit decreet een zeer belangrijke stap is naar een vernieuwd beleid. Wij zullen dit ontwerp dan ook goedkeuren en wij durven hopen dat de budgetten in de komende jaren niet zullen stagneren. Dat is normaal, maar u hebt gisteren gezegd dat het ook normaal is dat men steeds meer vraagt. Men moet echter ook nog de centen hebben. Ik meen dat men toch naar een verruiming moet gaan, — niet alleen naar 1992, want dat is te dichtbij, maar naar het jaar 2000 toe — teneinde onze KMO's nog meer kansen te geven.

Wij hebben zopas van onze collega, de heer Verhaegen, gehoord hoe belangrijk de KMO's zijn, niet alleen numeriek, maar vooral omwille van de investeringen en de aanbreng van menselijk kapitaal. Ik hoop u zeker niet te overtuigen van deze visie en ik hoop dat wij in de toekomst op

nog meer middelen zullen kunnen rekenen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer H. Candries (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, eerst wens ik de verslaggever te bedanken voor dit goede verslag.

De Volksunie steunt dit ontwerp ten volle. Toch wensen wij van deze gelegenheid gebruik te maken om uiting te geven aan onze zorgen over de ontwikkeling van de onderwijsfunctie in het algemeen en het instrumentarium dat daartoe is uitgebouwd. De maatregelen betreffende de vorming en begeleiding van zelfstandigen en KMO's wens ik niet in vraag te stellen.

Ik maak me zorgen omtrent de mogelijkheid aan de nood aan vorming en onderwijs te blijven voldoen. Wij hebben het duurste onderwijs. Toch groeit de kloof tussen dat wat het onderwijs aflevert en wat de bedrijven in de maatschappij beweren nodig te hebben. Vlaanderen heeft behoefte aan een strategisch onderwijsplan. De problemen die wij van op afstand hebben gevolgd in de Franse Gemeenschap mogen ons zeker niet onverschillig laten.

In een Vlaams onderwijshervormingsplan op lange termijn zal dit decreet een onvervangbare plaats hebben. Toch wil ik van deze gelegenheid gebruik maken om op te roepen tot bezinning. Er is nood aan een meer rationele aanpak, zoniet wordt dit alles onbetaalbaar.

Het voortgezet onderwijs en de permanente vorming zullen aandacht moeten krijgen in hun totaliteit en moeten worden herdacht, ook en vooral in samenwerking en relatie, in complementariteit met alle andere onderwijsvormen, zoniet zitten wij binnen enkele jaren in grote moeilijkheden. Er is behoefte aan deze vorming die met dit decreet wordt beoogd. Dit decreet laat toe daarop in te spelen. Men heeft gewezen naar het specifieke van deze vorming en naar de eigen aard van diegenen die deze vorming kunnen brengen.

Candries

Toch moeten wij de stap kunnen zetten tot een veel grotere complementariteit en samenwerking met alle onderwijsvormen. Ik zal het woord wildgroei niet gebruiken want dat zou als het ware iets negatiefs zijn tegenover dit decreet dat ik zeer positief wil benaderen. In de totaliteit van de evolutie van het onderwijsinstrument worden wij gedwongen tot bezinning. Binnen enkele jaren zullen wij grote moeilijkheden kennen. Er is steeds meer nood aan onderwijs. Wij zullen er ons steeds meer mee bezig moeten houden. Het zal onmogelijk zijn er steeds meer geld voor te voorzien, dus moeten wij dat onderwijs op een meer rationele manier aanpakken en zullen wij de moed moeten hebben een strategisch plan op te stellen, niet op korte termijn, want dan raakt men teveel de onmiddellijke belangen, maar wel moeten wij durven iets op afstand te programmeren. Wij moeten ons afvragen of wij een nieuw plan kunnen maken waarin deze belangrijke functie van vorming en begeleiding van de zelfstandigen, van de jonge ondernemers, van de KMO's een kans krijgt. Kunnen wij een strategisch plan opstellen voor het jaar 2000 waar deze personen aan hun trekken komen maar waar men de onderwijsfunctie in zijn geheel opnieuw goed doorlicht en goed uittekent en het instrumentarium uitbouwt en aanpast dat wij nodig zullen hebben om de toekomst te blijven garanderen? Onderwijs en vorming zijn zo belangrijk voor de toekomst van dit Vlaanderen dat wij ons dringend moeten bezinnen over een nieuwe aanpak.

De Voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, allereerst dank ik mevrouw Kestelijn voor haar deskundig en objectief verslag, waarin zij ook heeft gewezen op de nieuwe opdrachten die het nieuwe instituut zal krijgen. Zij heeft eveneens duidelijk aangevoerd waarom deze opleiding moet worden uitgebouwd. Ik ben ervan overtuigd dat wij dit opleidingsstelsel nog moeten blijven uitwerken. Mevrouw Kestelijn heeft ook cijfers

gegeven die erop wijzen dat de interesse ervoor nog steeds groeit en dat is belangrijk.

Mevrouw Nelis heeft ook gewezen op de succesvolle evolutie van de opleiding. Vooral het succes van de ondernemingsopleiding, de voortgezette vorming en de bijscholing is fenomenaal. Toch mogen wij, juist nu op het ogenblik dat men vaststelt dat het goed draait, niet op onze lauweren gaan rusten. Verdere uitbouw is noodzakelijk. Uit een studie is immers gebleken dat nog zeer vele kleine ondernemers of zelfstandigen, zoals wij ze noemen, eigenlijk nog onvoldoende weten dat het systeem bestaat. Wanneer zij het dan toch kennen, maken zij er slechts in geringere mate gebruik van.

Wij hebben een evenwicht gezocht in de nieuwe opdrachten van het instituut. Ik denk dat mevrouw Nelis de heer Laverge verkeerd heeft geïnterpreteerd, aangezien deze eerder heeft gesproken over inkrimping dan over uitbreiding van het instituut. Wij hebben ervoor gekozen om de zeer gespecialiseerde materies ook door de gespecialiseerde instellingen te laten behandelen, zoals het wetenschappelijk onderzoek in verband met KMO's dat bij het IWT wordt ondergebracht waartoe een speciale stuurgroep wordt opgericht.

Toch moet het instituut meer bieden dan louter vorming alleen en zich ook met andere facetten van het middenstandsbeleid bezighouden. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan de consulenten die als element van begeleiding zeer belangrijk zijn. Ik denk ook aan de kunstambachten. Ik geloof persoonlijk dat wij een goede keuze hebben gemaakt door de kunstambachten in het instituut te integreren en de bureaucratie van deze sector, waarvan de KMO's het slachtoffer zijn, te versoepelen. Tegelijkertijd vormen zij ook een element van promotie naar de zelfstandige ondernemers toe.

Ik ga nu nader in op de opleiding zelf. Dit decreet gaat ervan uit dat we moeten ophouden alles alleen maar bij besluit te organiseren. Sommigen merkten op dat in het decreet toch nog veel elementen bij besluit worden geregeld. Ik wijs er echter op dat vandaag alles enkel en alleen bij

besluit wordt geregeld. Dat dit soort opleiding en het kader ervan decretaal wordt vastgelegd, betekent eigenlijk een herwaardering.

Een essentiële invalshoek van dit decreet is het behoud van de eigenheid van het vormingssysteem. Dit betekent niet dat wij geen coördinatie nastreven met de VDAB en het onderwijs. In de Executieve is trouwens een werkgroep werkzaam om na te gaan op welke basis men tot samenwerking kan komen. Het interesseert mij niet een coördinatie tot stand te brengen op pedagogisch of didactisch gebied. Zoals de heer Candries deed opmerken gaat het over centen. De specifieke invalshoek van het vormingssysteem voor zelfstandigen en KMO's is duidelijk. Het heeft niets te maken met algemeen onderwijs of opleiding van werklozen. Deze doelstelling dient duidelijk behouden te blijven, zodat men niet op elkaars terrein komt. Ik denk bijvoorbeeld wel aan de coördinatie die in sommige centra vandaag reeds wordt toegepast. Wanneer men voor bepaalde beroepen een opleiding organiseert, zowel voor werkzoekenden binnen de VDAB als voor de zelfstandige ondernemers en KMO's binnen de centra voor opleiding, dan moet hetzelfde materiaal en dezelfde infrastructuur kunnen worden gebruikt. Ik denk hier vooral aan sommige zeer dure uitrustingen, die optimaal eventueel in dezelfde leslokalen door de verschillende vormingssystemen zouden kunnen worden gebruikt. Dit lijkt mij een zeer positief element om kosten te besparen.

Een tweede invalshoek van dit decreet is, naast het behoud van de eigenheid, de verbetering van de kwaliteit van het vormingssysteem. Terecht werden een aantal opmerkingen gemaakt in verband met de leerkrachten. Ik denk dat mijn initiatief om hen meer te belonen een positief element was voor hun herwaardering. Ik ben het ook eens dat de leerkrachten hoofdzakelijk dienen gerecrueteerd te worden onder hen die in de praktijk staan. Dat is juist de eigenheid van dit systeem, dat niet de bedoeling heeft het bestaande onderwijssysteem te kopiëren. Wel is het zo dat voor een beperkt aantal leerkrachten, namelijk degenen die de al-

De Batselier

gemene vorming verstrekken en die het beroep als hoofdberoep uitoefenen, een verbetering van het statuut moet worden uitgewerkt. Voor deze leraren zijn stabielere werkvoorwaarden en een betere geldelijke regeling noodzakelijk. Voor hen ook zou aan een wisselwerking met het onderwijs kunnen worden gedacht. Ik herhaal echter dat het om een erg beperkt aantal leerkrachten gaat.

Een derde invalshoek van het decreet betreft de uitbouw van een aangepaste structuur. Hier wil ik toch repliceren op een aantal punten die door de heer Laverge werden naar voren gebracht. Wanneer hij beweert dat een aantal opdrachten kunnen worden vervuld door de Kamers van Koophandel, dan lijkt mij dit nogal eigenaardig. Welke Kamer van Koophandel zou bijvoorbeeld kunstambacht organiseren? Uit een studie van professor Donckels, die men er toch niet kan van verdenken een dirigist te zijn op dat vlak, blijkt dat hij altijd aanstuurt op de begeleiding van de KMO's en niet zozeer op subsidies. Er dienen dus morgen meer middelen uitgetrokken te worden voor consultants en wellicht minder voor subsidies. Ik denk dat wij deze evolutie moeten volgen. In die zin antwoord ik tegelijkertijd aan mevrouw Nelis. Door de opdrachten te verruimen, door geen nieuw instituut op te richten met betrekking tot kunstambachten en consultants, wat via de regionalisering van ESIM is overgekomen, door integendeel het op een gecoördineerde manier samenbrengen, denk ik dat we erin geslaagd zijn én een vermindering van instellingen te weeg te brengen én tegelijkertijd één instelling meer armslag hebben gegeven.

De heer Laverge had het ook over de samenstelling van de Raad van Bestuur en de praktijkcommissie. Op zijn bewering dat er in de samenstelling van de Raad van Bestuur maar plaats is voor één middenstandsorganisatie kan ik het volgende antwoorden: ten eerste, het instituut behelst meer dan alleen maar opleiding. Toch blijft die opleiding een essentieel element. Eén van de samenstellende elementen van deze Raad van

Bestuur is onder meer dat er twee vertegenwoordigers zijn uit de centra. Ik neem aan dat de problemen van de KMO's en de middenstanders hen niet vreemd zijn. Ten tweede, is er de praktijkcommissie die in feite bestaat uit een voorzitter en twee maal vier leden. Enerzijds zijn er vier leden voorgedragen door de organisatie van de middenstand en kleine en middelgrote ondernemingen en, anderzijds vier leden van de vakbonden. Dat lijkt mij een logisch evenwicht. De behandelde materies in de praktijkcommissie betreffen inzonderheid leerovereenkomsten en -verbintenissen, het is duidelijk dat hieraan zowel economische als sociale aspecten verbonden zijn.

Wanneer men het heeft over de provincie dan wil ik u doen opmerken dat u twee zaken met mekaar vermengt. Artikel 58, waarnaar mevrouw Nelis terecht verwees, handelt over de centra en niet over het globale instituut. Ik meen dat dit onderscheid dient te worden gemaakt. In de Commissie hebben wij het daarover uitvoerig gehad.

De heer Candries beweert dat wij het duurste onderwijsnet zouden hebben en een aantal zaken nochtans niet aan de behoeften beantwoorden. Op dat vlak wil ik doen opmerken dat het onderwijs niet alleen tot taak heeft te beantwoorden aan de behoeften van de industrie. Onderwijs is een algemeenheid. Ik wil daarover niet verder uitweiden, zo niet zal de heer Coens zeggen dat ik mij te veel op zijn domein waag. Het gaat ook om de behoeften van de mens in zijn algemeenheid. Dit betekent dat elke mens maximale kansen moet krijgen om zich te ontplooien. Vandaar die zo belangrijke onderwijshefboom. Ik denk dat wij het evenwicht daar moeten zoeken. In de industrie wordt er van uit gegaan dat het onderwijs pasklare werknemers moet afleveren. Dat verwijt ik hen vaak. In de huidige stand van zaken is dit een onmogelijke en zelfs verkeerde zienswijze. Men moet de kandidaat-werknemer voldoende polyvalentie en aanpassingsvermogen bijbrengen zodat hij zich aan de gewijzigde omstandigheden kan aanpassen. Dat is een andere wijze van benadering dan de enge specialisering.

Mevrouw Nelis heeft erop gewezen dat wij in volle evolutie zijn. Zij zegt dat een KMO na enkele decennia niet meer herkenbaar is. Ik beweer zelfs dat een KMO na enkele jaren niet meer herkenbaar is. Wanneer een onderneming na vijf jaar nog altijd hetzelfde beeld vertoont is zij blijven stilstaan en in feite zelfs achteruitgegaan. De opleidingssystemen bieden op dat vlak grote voordelen. Zij creëren immers een mentaliteit van vernieuwing in alle geledingen. Ik moet erkennen dat er tussen de verschillende centra wel niveauverschillen zijn. Wij moeten hier dus nog aan werken. Wij mogen er niet van uitgaan dat elk centrum op een perfecte manier werkt. Er zijn centra die prachtige resultaten boeken, en die ook schitterend uitgerust zijn. De Minister van Onderwijs zou terecht redenen hebben om jaloers te zijn op de uitrusting van bepaalde centra. Andere centra beschikken echter slechts over een schamele infrastructuur.

In verband met onze plannen op Europees vlak kan ik u meedelen dat wij een aantal centra beter hebben kunnen uitbouwen dankzij het aanwenden van de mogelijkheden van de Europese programma's waarop wij hebben ingespeeld.

Mevrouw Nelis heeft ook gesproken over de impulsgebieden. Voor de opleiding in deze impulsgebieden is 400 miljoen frank ingeschreven. De VDAB kan beschikken over 300 miljoen frank en 100 miljoen frank gaat naar de initiatieven voor middenstandsvorming. Deze impulsgebieden situeren zich niet altijd in de gebieden waar de centra actief zijn, wat wel een probleem is. Voor bepaalde impulsgebieden worden er bijvoorbeeld ook door de Kamers van Koophandel voorstellen voor opleiding en begeleiding geformuleerd. Indien in hetzelfde gebied geen centrum werkzaam is moet toch worden geprobeerd op een gecoördineerde manier samen te werken. Er zijn nog geen programma's goedgekeurd. De SERV zal wellicht vandaag zijn advies over al deze programma's voor de impulsgebieden bekend maken. Ook de VDAB en het Instituut voor Middenstandsopleiding zullen hun advies uitbrengen. Pas nadien zullen mijn diensten een eigen optie uitwer-

De Batselier

ken, die wij op het einde van de maand zullen bekend maken en aan de Executieve zullen voorleggen. Pas dan zullen de definitieve programma's voor de impulsgebieden zijn vastgelegd.

Ik meen hiermede geantwoord te hebben op de voornaamste opmerkingen in verband met dit decreet. Ik hoop dat wij erin zullen slagen de nieuwe bevoegdheden die naar dit instituut zijn overgeheveld op de meest optimale manier te gebruiken en ik ben ervan overtuigd dat dit een meer gecoördineerd KMO-beleid in de hand zal werken. **(Applaus)**

De Voorzitter : Mevrouw Nelis-Van Liedekerke heeft het woord.

Mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke : Mijnheer de Minister, ik heb een antwoord gekregen op een aantal vragen maar bij sommige materies heb ik nog altijd vragen.

Het is nu misschien niet het ogenblik om een discussie aan te gaan maar ik heb suggesties gedaan in verband met de kwaliteit van de opleiding. Ik refereer naar het voorstel didactische begeleiders en begeleidingsconsulenten in te schakelen. Ik heb hierop geen antwoord gekregen maar ik veronderstel dat dit later ter sprake kan komen.

Het zou ook goed zijn later even terug te komen op de organisatie van bibliotheken en mediatheken in de centra.

Ik dank u in ieder geval voor uw globale antwoord.

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (Neen)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet betreffende de vorming en de begeleiding van de zelfstandigen en de kleine en middelgrote ondernemingen.

De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

TITEL 1

Begrip vorming en begeleiding van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen

HOOFDSTUK 1

Inleiding

Artikel 1

Dit decreet regelt aangelegenheden zoals bedoeld in de artikelen 59bis en 107quater van de Grondwet.

— **Aangenomen.**

Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet dient te worden verstaan onder :

1. opleiding, vorming en begeleiding : de opleiding, de vorming en de bedrijfsbegeleiding toepasselijk op de zelfstandige beroepen en de kleine en middelgrote ondernemingen binnen de grenzen gesteld in de artikelen 3 tot 19 van dit decreet ;

2. instituut : het Vlaams Instituut voor het Zelfstandig Ondernemen opgericht bij artikel 20 van dit decreet ;

3. centra : de Centra voor Vorming van Zelfstandigen en Kleine en Middelgrote Ondernemingen, bedoeld in artikel 57 van dit decreet ;

4. leersecretaris : de leersecretaris, bedoeld in artikel 62 en 63 van dit decreet.

— **Aangenomen.**

Artikel 3

De opleiding, vorming en begeleiding omvat inzonderheid

1. de leertijd ;
2. de ondernemersopleiding ;
3. de voortgezette vorming ;

4. de omscholing ;

5. de bedrijfsbegeleiding ;

6. de opleiding van bedrijfsbegeleiders ;

7. het bevorderen van de kunstambachten ;

8. de studie, het onderzoek en de promotie van de vorming, de bedrijfsbegeleiding en de kunstambachten en de promotie van de kleine en middelgrote ondernemingen ;

9. de vorming van lesgevers, leersecretarissen, bedrijfsbegeleiders en ondernemingshoofden-opleiders ;

10. de experimenten inzake de activiteiten genoemd onder 1 tot 9 ;

11. het onderzoek van het vereenvoudigen en eenvormig maken van de administratieve regelen die toepasselijk zijn op de kleine en middelgrote ondernemingen.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Laverge dat luidt als volgt : „de punten 5, 7 en 8 schrappen”.

Dit amendement geldt ook voor artikel 14, artikel 16 en artikel 17 en de punten 10°, 12° en 14° van artikel 21.

De stemmingen over artikel 3 en het amendement op artikel 3 worden aangehouden.

HOOFDSTUK 2

De leertijd

Artikel 4

Tijdens de leertijd bedoeld in artikel 3, 1° krijgt de leerling een basisvorming, die opleidt in een zelfstandig beroep en die voorbereidt op de ondernemersopleiding. De leertijd omvat een praktijkopleiding in een onderneming aangevuld met een theoretische vorming, die een maatschappijgerichte en een beroepstechnische vorming omvat, die beantwoordt aan de deeltijdse leerplicht. Er kunnen tevens aanvullende taalcursussen worden verstrekt. De Vlaamse Executieve bepaalt de normen voor de toelating tot de leertijd en de voorwaarden waaraan de praktische, de

Voorzitter

theoretische vorming en de taalcur-
sussen moeten voldoen.

— Aangenomen.

Artikel 5

§ 1. De praktijkopleiding in de leer-
tijd omvat het afsluiten van een leer-
overeenkomst. De leerovereenkomst
is een overeenkomst voor bepaalde
duur, waarbij een ondernemings-
hoofd-opleider zich ertoe verbindt
aan de leerling het beroep aan te le-
ren door een algemene en technische
vorming te geven of te doen geven,
en waarbij de leerling zich ertoe ver-
bindt de praktijk van het beroep aan
te leren onder de leiding en het toe-
zicht van een ondernemingshoofd-
opleider, en de nodige theoretische
vorming te volgen voor zijn oplei-
ding.

§ 2. Wanneer een ondernemings-
hoofd-opleider, e e n beroepsoplei-
ding wil geven aan een leerling over
wie hij de ouderlijke macht of de
voogdij uitoefent, volstaat een ver-
bintenis van bepaalde duur van het
ondernemingshoofd tegenover de
leersecretaris, leerverbintenis ge-
noemd. Krachtens de leerverbintenis
verbindt het ondernemingshoofd-
opleider, zich ertoe aan de leerling de-
zelfde beroepsopleiding te geven als
die waarin de leerovereenkomst, be-
doeld in § 1, voorziet en de leerling
de nodige theoretische vorming te
doen volgen voor zijn opleiding.

§ 3. De leerovereenkomst bedoeld in
§ 1 en de leerverbintenis, bedoeld in
2 moeten schriftelijk worden aange-
gaan. De Vlaamse Executieve be-
paalt de regels betreffende de duur,
de voorwaarden, de modelovereen-
komst en de modelverbintenis, de
vermeldingen en de bepalingen inza-
ke de opleiding van de leerling in de
onderneming.

§ 4. De leerovereenkomst bedoeld in
§ 1 en de leerverbintenis bedoeld in
§ 2 moeten door het Instituut worden
erkend onder de door de Vlaamse
Executieve gestelde voorwaarden.

De Vlaamse Executieve stelt boven-
dien de voorwaarden vast voor'de in-

trekking en de opheffing van de er-
kenning van de overeenkomst en de
verbintenis, alsmede de algemene re-
gelen voor de controle op het verloop
van de leertijd.

— Aangenomen.

Artikel 6

§ 1. De theoretische vorming en de
taalcurssussen worden georganiseerd
door de Centra.

§ 2. Onverminderd het bepaalde in
artikel 62 geschiedt de psycho-peda-
gogische, de psyche-sociale en medi-
sche begeleiding in de leertijd door
de Psyche-Medisch- Sociale-Centra
volgens de voorwaarden bepaald
door de Vlaamse Executieve. De me-
dische begeleiding door de Psycho-
Medisch- Sociale-Centra vervalt op
het ogenblik dat de Vlaamse Execu-
tieve de erkenning van de leerover-
eenkomst mede afhankelijk maakt
van de toepassing van het Algemeen
Reglement voor de Arbeidsbescher-
ming.

§ 3. De in § 1 bedoelde vorming
wordt door het Instituut onder de
door de Vlaamse Executieve bepaal-
de voorwaarden erkend en gesubsidi-
eerd.

— Aangenomen.

Artikel 7

De Vlaamse Executieve bepaalt de
voorwaarden voor de erkenning van
de getuigschriften in verband met de
leertijd.

— Aangenomen.

HOOFDSTUK 3

De ondernemersopleiding

Artikel 8

De ondernemersopleiding bedoeld in
artikel 3, 2° is een basisvorming, die
voorbereid op het algemeen tech-
nisch, commercieel, financieel en ad-
ministratief uitoefenen van een zelf-
standig beroep en het beheer van een
kleine en middelgrote onderneming.

De ondernemersopleiding omvat een
theoretische vorming en een praktijk-
ervaring of een praktijkstage of een
aanvullende praktijkopleiding. De
theoretische vorming omvat cursus-
sen van bedrijfsbeheer en beroeps-
kennis. De Vlaamse Executieve be-
paalt de normen voor toelating tot de
ondernemersopleiding en de voor-
waarden waaraan de praktijkstage,
de praktijkervaring, de aanvullende
praktijkopleiding en de theoretische
vorming moeten voldoen.

— Aangenomen.

Artikel 9

§ 1. De theoretische vorming en aan-
vullende praktijkopleiding bedoeld in
artikel 8 worden georganiseerd door
de Centra.

§ 2. De in § 1 bedoelde vorming
wordt door het Instituut onder de
door de Vlaamse Executieve bepaal-
de voorwaarden erkend en binnen de
perken van de begrotingskredieten
gesubsidieerd.

— Aangenomen.

Artikel 10

De Vlaamse Executieve bepaalt de
voorwaarden voor de erkenning van
diploma's en getuigschriften in de on-
dernemersopleiding .

— Aangenomen.

HOOFDSTUK 4

Voortgezette vorming en omscholing

Artikel 11

§ 1. De voortgezette vorming be-
doeld bij artikel 3, 3° richt zich tot
degenen die de ondernemersoplei-
ding volgen of met goed gevolg heb-
ben beëindigd, alsook tot de onder-
nemingshoofden en de leidinggeven-
de en naaste medewerkers in de on-
derneming. De voortgezette vorming
biedt hun de mogelijkheid om hun
beroepswaarde te verhogen en om
zich aan de technische, economische
en sociale evolutie aan te passen.

Voorzitter

§ 2. De voortgezette vorming omvat inzonderheid :

a) de vervolmaking, die tot doel heeft de deelnemers regelmatig in te wijden in de problemen die zich in een onderneming voordoen.

b) de bijscholing, die tot doel heeft de deelnemers een grondige kennis van technieken bij te brengen of de kennis bij te werken van degene die zich niet geleidelijk heeft kunnen inwiden in de problemen bedoeld in a)

c) de taalcursussen die tot doel hebben de deelnemers op te leiden in een bedrijfseconomisch gebruik van de talen.

§ 3. De voortgezette vorming bedoeld in § 2 kan worden georganiseerd door de Centra onder de voorwaarden bepaald door de Vlaamse Executieve.

§ 4. De voortgezette vorming bedoeld in § 2 a kan worden georganiseerd door de beroeps- en interprofessionele middenstandsorganisaties onder de voorwaarden bepaald door de Vlaamse Executieve.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Laverge dat luidt als volgt :

„Bij artikel 11 § 1, de volgende zinsnede schrappen : „en de leidinggevende en naaste medewerkers in de onderneming”.”

De stemmingen over artikel 11 en het amendement op artikel 11 worden aangehouden.

Artikel 12

§ 1. De omscholing bedoeld bij art 3, 4° heeft tot doel de deelnemers om te scholen in een zelfstandig beroep, waarin zij niet zijn geschoold.

2° De omscholing bedoeld bij § 1 wordt georganiseerd door de Centra onder de voorwaarden bepaald door de Vlaamse Executieve.

— **Aangenomen.**

Artikel 13

De in de artikelen 11 en 12 bedoelde activiteiten worden door het Instituut onder de door de Vlaamse Executieve bepaalde voorwaarden erkend en binnen de perken van de begrotingskredieten gesubsidieerd.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK 5

Begeleiding van de zelfstandigen en de kleine en middelgrote ondernemingen en opleiding van bedrijfsbegeleiders

Artikel 14

§ 1. De bedrijfsbegeleiding bedoeld bij artikel 3, 5° heeft tot doel adviezen aangaande algemeen of technisch beheer te verstrekken aan kandidaat-startende, startende en reeds gevestigde zelfstandigen en ondernemingshoofden van kleine en middelgrote ondernemingen.

§ 2. De bedrijfsbegeleiding bedoeld bij 1 wordt onder de door de Vlaamse Executieve bepaalde voorwaarden georganiseerd door het Instituut.

Met verwijzing naar het amendement van de heer Laverge op artikel 3 worden de stemmingen over artikel 14 en het amendement op artikel 14 aangehouden.

Artikel 15

De opleiding tot bedrijfsbegeleider bedoeld bij artikel 3, 6° wordt georganiseerd door het Instituut.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK 6

Kunstambachten

Artikel 16

§ 1. Het bevorderen van de kunstambachten bedoeld in artikel 3, 7° heeft tot doel het kwalitatieve niveau van de in deze bedrijven geproduceerde producten te verhogen, de belang-

stelling ervoor te stimuleren en de marktpositie ervan te verbeteren.

§ 2. Het bevorderen van de kunstambachten bedoeld in § 1 wordt onder de door de Vlaamse Executieve bepaalde voorwaarden georganiseerd door het Instituut.

§ 3. Onder de door de Vlaamse Executieve bepaalde voorwaarden worden door het Instituut binnen de perken van de begrotingskredieten toelagen inzake kunstambachten verstrekt.

Met verwijzing naar het amendement van de heer Laverge op artikel 3 worden de stemmingen over artikel 16 en het amendement op artikel 16 aangehouden.

HOOFDSTUK 7

Studie, onderzoek, promotie, experimenten en vorming van lesgevers, leersecretarissen, bedrijfsbegeleiders en ondernemingshoofden-opleiders

Artikel 17

§ 1. De studie, het onderzoek en de promotie van de vorming, de bedrijfsbegeleiding en de kunstambachten bedoeld in artikel 3, 8° wordt binnen de grenzen en voorwaarden bepaald door de Vlaamse Executieve door het Instituut uitgeoefend.

§ 2. De experimenten inzake de vorming, de bedrijfsbegeleiding en de kunstambachten bedoeld in artikel 3, 10° worden binnen de grenzen en voorwaarden bepaald door de Vlaamse Executieve gedaan door het Instituut.

Met verwijzing naar het amendement van de heer Laverge op artikel 3 worden de stemmingen over artikel 17 en het amendement op artikel 17 aangehouden.

Artikel 18

De vorming bedoeld in artikel 3, 9° wordt door het Instituut georganiseerd onder de voorwaarden bepaald door de Vlaamse Executieve. Zij omvat de bijscholing van de lesgevers,

Voorzitter

bedoeld in artikel 64, de leersecretarissen, de ondernemingshoofden-opleiders, en de bedrijfsbegeleiders.

— Aangenomen.

HOOFDSTUK 8

Vereenvoudigen en eenvormig maken van de administratieve regelen

Artikel 19

§ 1. Het onderzoek van het vereenvoudigen en eenvormig maken van de administratieve regelen bedoeld in artikel 3, 11° betreft de administratieve regelen die ondernemingsgebonden zijn en die toepasselijk zijn of kunnen worden op de zelfstandigen en de kleine en middelgrote ondernemingen.

Het onderzoek wordt uitgevoerd door het Instituut binnen de perken en volgens de voorwaarden bepaald door de Vlaamse Executieve. Het onderzoek leidt tot gemotiveerde adviezen aan de bevoegde overheden.

§ 2. Het onderzoek en de adviezen worden verstrekt op eigen initiatief van het Instituut of op verzoek van de Vlaamse Executieve inzake voorontwerpen van decreet, voorstellen van decreet, ontwerpen van besluit en richtlijnen die de in § 1 bedoelde administratieve regelen invoeren of wijzigen.

— Aangenomen.

TITEL II

De structuur van de vorming

HOOFDSTUK 1

Vlaams Instituut voor het Zelfstandig Ondernemen

AFDELING 1

Oprichting

Artikel 20

Er wordt een openbare instelling met

rechtspersoonlijkheid opgericht genaamd Vlaams Instituut voor het Zelfstandig Ondernemen.

— Aangenomen.

AFDELING 2

Bevoegdheden van het Instituut

Artikel 21

§ 1. Het Instituut oefent de bevoegdheid uit die het krachtens dit decreet en de uitvoeringsbesluiten verkrijgt. Het Instituut heeft tot opdracht het bevorderen en coördineren van de opleiding, de vorming en de begeleiding, inzonderheid :

1° het bepalen van het pedagogisch project, het algemeen pedagogisch beleid, de algemene planning en de coördinatie van de vorming ;

2° het bepalen van de opleidingsprogramma's ; voor de gereguleerde beroepen wordt hierbij rekening gehouden met de vestigingsvoorwaarden ;

3° de coördinatie en de goedkeuring van de programmatie van de vorming en de goedkeuring van het organisatieplan ;

4° de erkenning en de subsidiëring van de theoretische vorming, „de taalcurssussen, de aanvullende praktijkopleiding,“ de voortgezette vorming en de omscholing ;

5° de erkenning van de leerovereenkomsten ;

6° het toezicht op de leerovereenkomsten en het verloop van de leertijd in de onderneming ;

7° de coördinatie van de organisatie-regeling van de examens en de evaluatiemethodes van de basisopleiding ;

8° de pedagogische begeleiding en het pedagogisch toezicht ;

9° de administratieve en financiële controle ;

10° de promotie-, studie- en onderzoeksbevoegdheid inzake de vorming, de bedrijfsbegeleiding en de kunstambachten ;

11° de algemene planning van de bouw en uitrusting van de centra en de coördinatie van de bouwinitiatieven ;

12° de organisatie van de bedrijfsbegeleiding ;

13° de organisatie van de opleiding van bedrijfsbegeleiders ;

14° de organisatie en de subsidiëring van de bevordering van de kunstambachten ;

15° het subsidiëren en opzetten van de experimenten in het kader van de in art. 3 vermelde vorming en begeleiding ;

16° het algemeen toezicht op de vormingsactiviteiten en de centra.

§ 2. Binnen het kader van de opdracht tot het bevorderen en coördineren van de opleiding, de vorming en de begeleiding kan de Vlaamse Executieve de taken van het Instituut uitbreiden.

§ 3. Binnen het kader van dit decreet en de krachtens dit decreet door Vlaamse Executieve genomen besluiten kan het Instituut alle mogelijke activiteiten ontwikkelen, opzetten en realiseren vereist voor de uitvoering van zijn opdrachten.

Met verwijzing naar het amendement van de heer Laverge op artikel 3 worden de stemmingen over artikel 21 en het amendement op artikel 21 aangehouden.

AFDELING 3

Het beheer

Artikel 22

Het Instituut wordt beheerd door een raad van bestuur die wordt bijgestaan door een praktijkcommissie.

— Aangenomen.

Artikel 23

§ 1. De raad van bestuur is samengesteld uit :

1° een voorzitter ;

Voorzitter

2° twee leden, die de representatieve organisaties van de werkgevers, de middenstand en de landbouw, die in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen zitting hebben, vertegenwoordigen, onder wie minstens één lid dat de representatieve organisaties van de middenstand vertegenwoordigt ;

3° twee leden, die de representatieve organisaties van de werknemers, die in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen zitting hebben, vertegenwoordigen ;

4° twee leden, die de centra vertegenwoordigen ;

5° vier leden die de Vlaamse Executieve vertegenwoordigen.

§ 2. Alle leden uitgezonderd de voorzitter zijn stemgerechtigd.

— **Aangenomen.**

Artikel 24

§ 1. De praktijkcommissie is samengesteld uit

1° een voorzitter ;

2° vier leden die de representatieve organisaties van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen vertegenwoordigen ;

3° vier leden die de representatieve werknemersorganisaties vertegenwoordigen ;

§ 2. Alle leden uitgezonderd de voorzitter zijn stemgerechtigd.

— **Aangenomen.**

Artikel 25

De Vlaamse Executieve benoemt de leden van de raad van bestuur en de praktijkcommissie.

De leden bedoeld in artikel 23 § 1, 2° en 3° en artikel 24 § 1, 2° en 3° worden benoemd op lijsten van twee kandidaten voorgedragen door de representatieve organisaties.

— **Aangenomen.**

Artikel 26

De Vlaamse Executieve benoemt de voorzitter van de raad van bestuur. Deze moet :

1° Belg zijn ;

2° ten minste dertig jaar oud zijn ;

3° onafhankelijk zijn tegenover de organisaties die in de raad van bestuur van het Instituut vertegenwoordigd zijn ;

4° niet onder het hiërarchisch gezag van de Vlaamse Executieve staan ;

5° vertrouwd zijn met de problematiek van de zelfstandigen en de kleine en middelgrote ondernemingen.

— **Aangenomen.**

Artikel 27

De Vlaamse Executieve benoemt de voorzitter van de praktijkcommissie. Deze moet :

1° Belg zijn ;

2° ten minste dertig jaar oud zijn ;

3° onafhankelijk zijn tegenover de organisaties die in de praktijkcommissie van het Instituut vertegenwoordigd zijn ;

4° niet onder het hiërarchisch gezag van de Vlaamse Executieve staan ;

5° vertrouwd zijn met de problematiek van de zelfstandigen en de kleine en middelgrote ondernemingen.

— **Aangenomen.**

Artikel 28

Het mandaat van de voorzitters en van de leden van de raad van bestuur en de praktijkcommissie duurt 6 jaar. Het kan hernieuwd worden.

Binnen drie maanden wordt in de vervanging voorzien van een lid, dat voor de normale beëindiging van zijn mandaat opgehouden heeft van de raad van bestuur of de praktijkcommissie deel uit te maken . In dat geval voltooit het nieuw lid het mandaat van het lid dat hij vervangt.

— **Aangenomen.**

Artikel 29

Het Instituut kan meerdere commissies oprichten waarvan het de bevoegdheden en de samenstelling bepaalt. Deze commissies hebben tot opdracht de raad van bestuur en/of de praktijkcommissie in hun taak voor te lichten. Zij zijn samengesteld uit personen voorgedragen door de organisaties welke betrokken zijn bij de toepassing van de wetten, decreten en besluiten waarvan het Instituut de uitvoering verzekert, of uit personen die gekozen zijn wegens hun bijzondere bevoegdheid. In elk geval wordt binnen het jaar na de inwerkingtreding van dit decreet door het Instituut een commissie voor de kunstambachten, een commissie van de centra en een commissie van de leersecretarissen opgericht.

— **Aangenomen.**

AFDELING 4

Bevoegdheden van de raad van bestuur

Artikel 30

De raad van bestuur beslist in alle aangelegenheden waarvoor het Instituut bevoegd is krachtens dit decreet onverminderd het bepaalde in de artikelen 35 tot 38.

— **Aangenomen.**

Artikel 31

De raad van bestuur kan aan de Vlaamse Executieve voorstellen doen tot wijziging van onderhavig decreet en de besluiten genomen in uitvoering van dit decreet. Indien een voorstel niet eenparig wordt gedaan, worden de van dit voorstel afwijkende standpunten eraan toegevoegd. De raad van bestuur kan ook aan de Vlaamse Executieve adviezen doen toekomen over alle voorstellen van decreet of amendementen betreffende de decreten met de toepassing

Voorzitter

waarvan hij belast is en die bij de Vlaamse Raad aanhangig zijn.

— Aangenomen.

Artikel 32

De Vlaamse Executieve raadpleegt de raad van bestuur omtrent elk voorontwerp van decreet tot wijziging van onderhavig decreet of besluiten genomen in uitvoering van dit decreet. De raad van bestuur geeft binnen één maand zijn advies. Op verzoek van de Vlaamse Executieve kan die termijn tot tien werkdagen worden beperkt.

— Aangenomen.

Artikel 33

De raad van bestuur moet aan de Vlaamse Executieve het financieringsplan geven van elke wijziging aan de bestaande wetgeving die hij voorstelt en die bijkomende financiële lasten ten gevolge heeft.

— Aangenomen.

Artikel 34

Met uitzondering van de ambtenaren bedoeld in artikel 39 wordt het personeel door de raad van bestuur benoemd, bevorderd en ontslagen, overeenkomstig de regelen van het statuut van het personeel. De raad van bestuur is gehouden alle door de Vlaamse Executieve gevraagde inlichtingen in verband met de administratieve en geldelijke toestand van het personeel te verstrekken.

— Aangenomen.

AFDELING 5

Bevoegdheden van de praktijkcommissie

Artikel 35

De praktijkcommissie heeft tot opdracht binnen de voorwaarden vastgelegd door de Vlaamse Executieve :

1° de leerovereenkomsten en leerverbintenissen te erkennen, in te trekken en op te heffen ;

2° controle uit te oefenen op de partijen over de toepassing van de overeenkomst met de leerling en over het verloop van de leertijd in de onderneming ;

3° de leersecretarissen te erkennen, hen door een overeenkomst te binden en toezicht over hen uit te oefenen ;

4° de sancties vermeld in artikel 67, 1°, 3° en 4° uit te voeren.

— Aangenomen.

Artikel 36

De praktijkcommissie kan binnen haar bevoegdheid aan de Vlaamse Executieve en aan raad van bestuur van het Instituut voorstellen doen inzake alle aangelegenheden die betrekking hebben op de leertijd inzonderheid inzake de leerprogramma's van de basisopleiding in de leertijd en de modaliteiten van opleiding van de leerlingen in de leertijd. Indien een voorstel niet eenparig wordt gedaan worden de van dit voorstel afwijkende standpunten eraan toegevoegd. De praktijkcommissie kan ook aan de Vlaamse Executieve adviezen doen toekomen over alle voorstellen van decreet of amendementen betreffende de decreten met de toepassing waarvan hij belast is en die bij de Vlaamse Raad aanhangig zijn.

— Aangenomen.

Artikel 37

De Vlaamse Executieve raadpleegt de praktijkcommissie omtrent elk voorontwerp van decreet of van besluit tot wijziging van onderhavig decreet of de besluiten genomen in uitvoering ervan voorzover deze betrekking hebben op de leertijd. De praktijkcommissie geeft binnen één maand haar advies. Op verzoek van de Vlaamse Executieve kan deze termijn tot tien werkdagen worden beperkt.

— Aangenomen.

Artikel 38

De raad van bestuur van het Instituut raadpleegt de praktijkcommissie inzake alle aangelegenheden die betrekking hebben op de leertijd inzonderheid de leerprogramma's van de basisopleiding en de regels inzake de opleiding van de leerlingen.

— Aangenomen.

AFDELING 6

Het dagelijks beheer

Artikel 39

Het Instituut staat onder de leiding van de leidend ambtenaar. Hij is belast met het dagelijks beheer zoals het huishoudelijk reglement van de raad van bestuur het bepaalt, hij voert de beslissingen van de raad van bestuur en de praktijkcommissie uit. Hij leidt het personeel en zorgt voor de werking van het Instituut.

De leidend ambtenaar vertegenwoordigt het Instituut in gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen overeenkomstig de bepalingen van het huishoudelijk reglement en treedt rechtsgeldig op in naam en voor rekening van het Instituut. De raad van bestuur en de praktijkcommissie kunnen binnen de grenzen en de voorwaarden die zij vaststellen, de leidend ambtenaar machtigen een deel van de hem verleende bevoegdheden en het ondertekenen van sommige stukken en brieven over te dragen aan één of meerdere leden van het personeel, met inbegrip van de bevoegdheden om op te treden namens het Instituut voor elke bevoegde rechterlijke instantie in de geschillen omtrent de rechten voortvloeiend uit dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten. De leidend ambtenaar wordt bijgestaan door twee adjuncten die hem vervangen wanneer hij verhinderd is. De leidend ambtenaar en de adjuncten worden benoemd door de Vlaamse Executieve, die hun graad en statuut vaststelt.

— Aangenomen.

Voorzitter

Artikel 40

De leidend ambtenaar geeft aan de raad van bestuur en de praktijkcommissie alle inlichtingen en onderwerpt hen alle voorstellen die voor de werking van het Instituut nuttig zijn. De leidend ambtenaar en de adjuncten wonen met raadgevende stem de vergaderingen van de raad van bestuur en de praktijkcommissie bij.

— **Aangenomen.**

Artikel 41

De leidend ambtenaar verstrekt aan de Vlaamse Executieve alle inlichtingen die hem worden gevraagd alsmede alle inlichtingen die nodig of nuttig kunnen zijn voor de behoorlijke uitoefening van de voogdij over het Instituut, inzonderheid in het kader van de bepalingen van afdeling 10, hoofdstuk 1 van titel II van dit decreet.

— **Aangenomen.**

AFDELING 7

Werkwijze

Artikel 42

De raad van bestuur stelt zijn huishoudelijk reglement op dat inzonderheid :

1° de regelen vastlegt in verband met de bijeenroeping van de raad van bestuur en de praktijkcommissie op verzoek van de Vlaamse Executieve of haar afgevaardigde, van de voorzitter en van de persoon belast met het dagelijks beheer van de instelling ;

2° de regelen vastlegt in verband met het voorzitterschap van de raad van bestuur en de praktijkcommissie bij afwezigheid of verhindering van de voorzitter ;

3° vaststelt welke handelingen van dagelijks beheer zijn ;

4° bepaalt welke betrekkingen tussen de raad van bestuur, de praktijkcommissie en de commissies dienen te

worden tot stand gebracht inzonderheid de procedure tot uitvoering van de adviezen en voorstellen ;

5° regelen vastlegt die de raad van bestuur en de praktijk commissie en de commissies in acht moeten nemen bij de uitoefening van hun bevoegdheden ;

6° bepaalt onder welke voorwaarden de raad van bestuur en de praktijkcommissie voor het onderzoek van speciale vraagstukken een beroep kunnen doen op bijzonder bevoegde personen of instellingen ;

7° voor de leden van de raad van bestuur en van de praktijkcommissie voorziet in de mogelijkheid om zich te laten bijstaan door technische raadgevers.

Het huishoudelijk reglement wordt goedgekeurd door de Vlaamse Executieve na advies van de praktijkcommissie. Dit advies heeft betrekking op de bevoegdheden en de werking van de praktijkcommissie.

— **Aangenomen.**

Artikel 43

De raad van bestuur wijst onder de leden van het personeel van het Instituut de persoon aan die het secretariaat van de raad van bestuur waarneemt en de persoon die het secretariaat van de praktijkcommissie waarneemt.

— **Aangenomen.**

Artikel 44

De Vlaamse Executieve bepaalt de vergoedingen die aan de voorzitter en leden van de raad van bestuur, van de praktijkcommissie en van de commissies worden toegekend. Deze vergoedingen zijn ten laste van het Instituut.

— **Aangenomen.**

AFDELING 8

Financiering

Artikel 45

De financiële middelen van het Instituut zijn :

— de op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap ingeschreven kredieten ;

— vrijwillige bijdragen ondermeer verleend door beroepsverenigingen en interprofessionele organisaties ;

— inkomsten die voortvloeien uit prestaties geleverd ten behoeve van organisaties, ondernemingen en particulieren ;

— schenkingen en legaten ;

— de opbrengsten van het patrimonium en de tegoeden uit de beleggingen van de beschikbare gelden aan het Instituut.

— **Aangenomen.**

Artikel 46

§ 1. Jaarlijks wordt door het Instituut een begroting opgemaakt met opgave van alle ontvangsten en alle uitgaven. Het begrotingsjaar valt samen met het kalenderjaar. Het begrotingsontwerp wordt goedgekeurd door de raad van bestuur en ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Executieve. De Vlaamse Executieve stelt de datum vast waarop de ontwerpen worden opgemaakt.

§ 2. Indien de voorgelegde begroting op de eerste dag van het begrotingsjaar niet is goedgekeurd, is het Instituut ertoe gemachtigd uitgaven te doen ten belope van het bedrag ingeschreven op de begroting van het voorgaande jaar. Principieel nieuwe uitgaven, waartoe geen machtiging is verleend bij de begroting van het vorig jaar, kunnen in dit geval slechts worden gedaan mits de Vlaamse Executieve deze goedkeurt.

§ 3. Met instemming van de Executieve kan de begroting niet-limitatieve kredieten bevatten.

§ 4. De leningen van meer dan 10 dagen mogen binnen de perken van de bepalingen van dit decreet worden aangegaan mits akkoord betuigd door de Vlaamse Executieve.

Voorzitter

— *Aangenomen.*

AFDELING 9

Structuur en Personeel

Artikel 47

Het Instituut omvat een centrale dienst en provinciale diensten. De uitvoering van de opdrachten van het Instituut kunnen geheel of gedeeltelijk worden opgedragen aan de provinciale diensten.

— *Aangenomen.*

Artikel 48

De personeelsformatie van de centrale dienst en de provinciale diensten wordt vastgesteld door de Vlaamse Executieve. De Vlaamse Executieve bepaalt, rekening houdende met hun opdrachten, het administratief en geldelijk statuut van het personeel. Zolang de Vlaamse Executieve nog geen statuut van het personeel heeft vastgesteld, blijft het KB van 8 januari 1973 tot vaststelling van het statuut van het personeel van sommige instellingen van openbaar nut van toepassing op het personeel van het Instituut.

— *Aangenomen.*

AFDELING 10

Controle

Artikel 49

Het Instituut staat onder controle van de Vlaamse Executieve. Deze controle wordt uitgeoefend door twee gemeenschapscommissarissen die de Vlaamse Executieve benoemt, op voordracht van de Gemeenschapsminister bevoegd voor het Instituut en de Gemeenschapsminister bevoegd voor de begroting.

— *Aangenomen.*

Artikel 50

De gemeenschapscommissarissen

wonen met raadgevende stem de vergaderingen bij van de raad van bestuur en de praktijkcommissie. Zij beschikken voor het vervullen van hun opdracht over de ruimste bevoegdheid.

— *Aangenomen.*

Artikel 51

De gemeenschapscommissarissen kunnen binnen een termijn van vier werkdagen beroep instellen tegen elke beslissing die zij met de wet, het decreet of het algemeen belang strijdig achten. Het beroep is opschortend. Deze termijn gaat in op de dag van de vergadering, waarop de beslissing genomen werd, voor zover de gemeenschapscommissarissen daarop regelmatig uitgenodigd werden en, in het tegenovergestelde geval, de dag waarop zij er kennis van hebben gekregen.

— *Aangenomen.*

Artikel 52

Voor de gemeenschapscommissarissen staat beroep open bij de Vlaamse Executieve. Heeft de Vlaamse Executieve bij wie beroep werd ingesteld, binnen een termijn van twintig werkdagen, ingaand dezelfde dag als de in artikel 51 bedoelde termijn, de nietigverklaring niet uitgesproken, dan wordt de beslissing definitief. Deze termijn kan bij beslissing van de Vlaamse Executieve worden verlengd met tien werkdagen. Deze beslissing van de Executieve wordt aan de raad van bestuur betekend en wanneer ze tot de bevoegdheid van de praktijkcommissie behoort, ook aan de praktijkcommissie.

— *Aangenomen.*

Artikel 53

De Vlaamse Executieve bepaalt de nadere regelen voor de uitoefening van de opdracht van de gemeenschapscommissarissen. Zij bepaalt eveneens de vergoeding van de gemeenschapscommissarissen die ten laste is van het Instituut.

— *Aangenomen.*

Artikel 54

Het Instituut gebruikt zijn tegoeden en beschikbare gelden slechts om de in dit decreet en de uitvoeringsbesluiten bepaalde verrichtingen en beleggingen te verwezenlijken. Onverminderd de beleggingswijzen die door de wet of decreet zijn geregeld, moeten de beschikbare gelden worden belegd in door het Rijk uitgegeven of gewaarborgde effecten of in openbare fondsen waarvan de Vlaamse Executieve de lijst vaststelt. Voor de belegging op zicht of op korte termijn van een gedeelte van de beschikbare gelden kan de Vlaamse Executieve andere beleggingsmodaliteiten vaststellen. De Vlaamse Executieve kan het gedeelte van de beschikbare fondsen bepalen dat, jaarlijks bij voorrang, moet worden besteed aan door haar aangewezen beleggingen, gekozen uit die, welke het Instituut gemachtigd is te verwezenlijken. Het Instituut verstrekt aan de Vlaamse Executieve volledige inlichtingen betreffende het beleggen van de tegoeden en de beschikbare gelden, volgens de regels door de Vlaamse Executieve bepaald.

— *Aangenomen.*

Artikel 55

De Vlaamse Executieve wijst bij het Instituut één of meer bedrijfsrevisoren aan. De Vlaamse Executieve bepaalt hun vergoeding, die ten laste is van het Instituut. De bedrijfsrevisoren zijn ermee gelast op de geschriften controle uit te oefenen en ze juist en echt te verklaren. Zij kunnen kennis nemen van de boekhouding en de desbetreffende bescheiden, de briefwisseling, de notulen, de periodieke toestandsopgaven en, in het algemeen, van alle geschriften nodig voor de uitoefening van hun opdracht. Zij zien de samenstelling na van de goederen en van de waarden die aan het Instituut toebehoren of waarvan dit het gebruik heeft of waarover dit het beheer voert. Zij mogen zich niet met het beheer van het Instituut inlaten. Zij sturen ten minste eenmaal per jaar ter gelegenheid van het opmaken

Voorzitter

van de balans en van de verlies- en winstrekening of van de jaarlijkse rekening aan de Vlaamse Executieve en aan de raad van bestuur, een verslag over het actief en het passief evenals over de resultaten. Zij wijzen onverwijld op elk verzuim, op elke onregelmatigheid en, in het algemeen, op elke toestand die de solvabiliteit en de liquiditeit van het Instituut in het gedrang kan brengen.

— Aangenomen.

Artikel 56

Wanneer het algemeen belang of de naleving van de wet of de reglementen het eist, kan de Vlaamse Executieve of, in voorkomend geval, de daartoe gemachtigde gemeenschapscommissaris, de raad van bestuur en de praktijkcommissie van het Instituut verplichten om, binnen de door haar gestelde termijn, te beraadslagen over iedere door haar bepaalde aangelegenheid. Heeft de raad van bestuur of in voorkomend geval, de praktijkcommissie, bij het verstrijken van deze termijn, geen beslissing genomen of stemt de Vlaamse Executieve met de door de raad van bestuur of de praktijkcommissie genomen beslissing niet in, dan kan de Vlaamse Executieve de beslissing nemen in de plaats van de raad van bestuur of de praktijkcommissie. Van haar beslissing wordt onmiddellijk een afschrift overgezonden aan de Vlaamse Raad.

— Aangenomen.

HOOFDSTUK 2

De Centra voor Vorming van Zelfstandigen en Kleine en Middelgrote Ondernemingen

Artikel 57

Een Centrum kan door de Vlaamse Executieve worden erkend na advies van het Instituut en worden gesubsidieerd indien het voldoet aan de voorwaarden gesteld in de artikelen 58 en 59.

— Aangenomen.

Artikel 58

§ 1. Het Centrum moet worden opgericht in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 27 juni 1921.

§ 2. De vereniging moet uitsluitend toegankelijk zijn :

1° voor alle professionele middenstands- en zelfstandigenorganisaties die voldoen aan de voorwaarden gesteld door de Vlaamse Executieve ;

2° voor de gewestelijke interprofessionele middenstands- en zelfstandigenorganisaties die voldoen aan de voorwaarden gesteld door de Vlaamse Executieve ;

§ 3. De statuten van de vereniging moeten door de Vlaamse Executieve worden goedgekeurd onder de door de Vlaamse Executieve gestelde voorwaarden. De statuten moeten evenwicht waarborgen in de vertegenwoordiging van de professionele organisaties en die van de interprofessionele organisaties. Er moet eveneens worden voorzien in een vertegenwoordiger van de provinciale dienst van het Instituut in de raad van beheer. Deze woont de vergaderingen met raadgevende stem bij.

— Aangenomen.

Artikel 59

De vereniging moet uitsluitend tot doel hebben :

a) de in artikel 3, 1°, 2°, 3° en 4° bedoelde vorming te organiseren ;

b) de pedagogische begeleiding van de cursisten die de door haar georganiseerde vorming volgen, op zich te nemen ;

c) aan de Vlaamse Executieve en aan het Instituut medewerking verlenen voor bepaalde verwezenlijkingen op het gebied van de vorming en de begeleiding.

— Aangenomen.

Artikel 60

Aan het Centrum mogen slechts toe-

lagen worden toegekend indien de vereniging :

1° een boekhoudplan aanneemt waarvan de regels door de Vlaamse Executieve worden vastgesteld ;

2° een directeur heeft, erkend overeenkomstig de voorwaarden gesteld door de Vlaamse Executieve ;

3° een minimum aan cursussen organiseert, waarvan het aantal en de modaliteiten bepaald worden door de Vlaamse Executieve.

— Aangenomen.

Artikel 61

Aan de erkende centra kunnen inzonderheid de volgende subsidies worden toegekend :

1° overeenkomstig artikel 6 een subsidie voor de leertijd ;

2° overeenkomstig artikel 9 een subsidie voor de ondernemersopleiding ;

3° overeenkomstig artikelen 7 en 10 een subsidie voor de organisatie van de examens ;

4° overeenkomstig artikel 13 een subsidie voor de voortgezette vorming en de omscholing ;

5° overeenkomstig de regelen vastgelegd door de Vlaamse Executieve een subsidie voor de huur, het verwerven, de nieuwbouw en het eigenaarsonderhoud van gebouwen ;

6° overeenkomstig de regelen vastgelegd door de Vlaamse Executieve een subsidie voor uitrusting.

De bij 1°, 2° en 3° bedoelde subsidies kunnen in hun geheel en op jaarbasis worden toegekend op grond van een door het Instituut goed te keuren organisatieplan.

— Aangenomen.

HOOFDSTUK 3

De leersecretaris

Artikel 62

De leersecretaris heeft tot opdracht :

Voorzitter

a) de nodige gegevens in verband met de ondernemingshoofden-opleiders en de kandidaat leerlingen die een leer overeenkomst wensen te sluiten, bij te houden ;

b) de kandidaat-leerlingen met advies bij te staan inzake de keuze van beroep, van onderneming en van duur van de leerovereenkomst en leerverbintenis ;

c) de ondernemingshoofden-opleiders met advies bij te staan inzake de keuze van de leerling ;

d) de leerlingen te laten inschrijven in de passende vorming georganiseerd door de centra ;

e) voor het sluiten van leerovereenkomsten en leerverbintenissen als tussenpersoon op te treden tussen het ondernemingshoofd en de leerling of zijn wettelijke vertegenwoordiger ;

f) toezicht uit te oefenen op de door zijn bemiddeling gesloten overeenkomsten en verbintenissen in de onderneming ;

g) de pedagogische, morele en sociale begeleiding van de leerlingen op zich te nemen ;

h) bemiddelend op te treden bij geschillen tussen ondernemingshoofd-opleider, en leerling ;

i) pedagogische activiteiten bij te wonen, die verband houden met deze opdrachten.

— Aangenomen.

Artikel 63

§ 1. De leersecretaris wordt erkend door de praktijkcommissie onder de voorwaarden bepaald door de Vlaamse Executieve.

§ 2. De leersecretaris oefent zijn opdracht uit ten behoeve en onder de controle van de praktijkcommissie. Hiertoe sluit de praktijkcommissie met hem een overeenkomst waarin de praktijkcommissie hem bijkomende verplichtingen kan opleggen en een deel van haar bevoegdheden kan overdragen.

§ 3. De overeenkomst bedoeld in § 2 moet schriftelijk worden gesloten. De Vlaamse Executieve bepaalt de duur, de voorwaarden en de modelovereenkomst.

§ 4. De Vlaamse Executieve bepaalt de toelage die aan de erkende leersecretaris, die door een overeenkomst met de praktijkcommissie is verbonden, wordt toegekend.

— Aangenomen.

HOOFDSTUK 4

Lesgevers van de vorming en de begeleiding

Artikel 64

De Vlaamse Executieve bepaalt de werkvoorwaarden en de geldelijke regeling van de lesgevers in de leertijd, in de ondernemersopleiding, in de bijscholing, in de omscholing en in de opleiding tot bedrijfsbegeleider.

— Aangenomen.

HOOFDSTUK 5

Toezicht

Artikel 65

Onverminderd de rechten en plichten van de officieren van de gerechtelijke politie en het overeenkomstig artikel 62, f, uitgeoefende toezicht door de leersecretaris, oefenen de door het Instituut aangewezen personeelsleden toezicht uit op de toepassing van de bepalingen van dit decreet en van de krachtens dit decreet genomen besluiten.

— Aangenomen.

Artikel 66

De bij artikel 65 bedoelde personeelsleden mogen bij de uitvoering van hun opdracht

1° tussen 6 en 23 uur zonder voorafgaandelijk ke verwittiging vrij binnengaan in alle inrichtingen, gedeelten van inrichtingen, lokalen of werk-

plaatsen, waar personen tewerkgesteld zijn of activiteiten plaatsvinden die onder toepassing van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan vallen, met uitzondering van de particuliere woningen of bewoonde lokalen ;

2° elk onderzoek, elke controle en enquête instellen alsmede alle inlichtingen inwinnen die zij nodig achten om zich ervan te vergewissen dat de bepalingen van dit decreet en de in gevolge dit decreet genomen besluiten werkelijk worden nageleefd.

— Aangenomen.

Artikel 67

De in artikel 65 bedoelde personeelsleden hebben het recht waarschuwingen te geven en voor de overtreder een termijn te bepalen om zich in orde te stellen. Zij stellen de overtredingen vast in een verslag. Het verslag wordt naargelang de bepaling van de bevoegdheid in dit decreet overgemaakt aan de Vlaamse Executieve, de raad van bestuur of de praktijkcommissie. Op basis van dit verslag zijn de volgende sancties mogelijk :

1° schorsing, opheffing of intrekking van de erkenning van de leersecretarissen ;

2° schorsing, opheffing of intrekking van de erkenning en subsidiëring van de activiteiten ;

3° opheffing of intrekking van de erkenning van de leerovereenkomst of leerverbintenis ;

4° uitsluiting van het ondernemingshoofd-opleider ;

5° schorsing, opheffing en intrekking van de erkenning van de directeur van een centrum ;

6° schorsing, opheffing of intrekking van de erkenning van de centra.

— Aangenomen.

TITEL III

Overgangsbepalingen

Artikel 68

In afwijking van artikel 34 en artikel

Voorzitter

48 worden de personeelsleden van de vzw Nederlandstalig Instituut voor Voortdurende vorming van de Middenstand, die bij de inwerkingtreding van dit decreet in dienst zijn met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde duur op hun verzoek, volgens de voorwaarden bepaald door de Vlaamse Executieve, met behoud van hun graad en anciënniteit door de Vlaamse Executieve in de personeelsformatie van het Instituut opgenomen. De opname in een wervingsbetrekking betekent van rechtswege de benoeming in deze betrekking. De opname in een bevorderingsbetrekking houdt van rechtswege de benoeming in tot de graad van de betrekking waarin het personeelslid wordt overgeplaatst, zonder dat de procedure betreffende de verandering van graad wordt toegepast. In afwijking van artikel 48 kunnen de personeelsleden van de vzw Nederlandstalig Instituut voor Voortdurende vorming van de Middenstand onder de voorwaarden bepaald door de Vlaamse Executieve opteren voor het behoud van hun bestaand contractueel statuut met de daaraan verbonden rechten en plichten.

— Aangenomen.

Artikel 69

In afwijking van artikel 34 en binnen de betrekkingen waarin de personeelsformatie voorziet kunnen de vastbenoemde ambtenaren, die in dienst zijn in de betrekkingen van de personeelsformatie van de afdeling middenstandsvorming van de dienst Beroepsvorming van de Administratie voor Onderwijs en Permanente Vorming of die bij het van kracht worden van dit decreet belast zijn met opdrachten die betrekking hebben op de voortdurende vorming in de middenstand zoals bepaald in het besluit van de Vlaamse Executieve van „6 juni 1990 tot vaststelling van de personeelsformatie van de diensten van de Vlaamse Executieve met het oog op de opvang van het personeel overgedragen van sommige ministeries en van sommige instellingen van openbaar nut,” op hun verzoek met behoud van hun anciënniteit

door de Vlaamse Executieve overgeplaatst worden van de administratie naar het Instituut volgens de regels door de Vlaamse Executieve bepaald. Onverminderd de toepassing van artikel 48, kan alleen het personeelslid worden overgeplaatst dat dezelfde graad of een graad gelijkwaardig met die van het te begeven ambt bekleedt en dat voldoet aan de voorgeschreven voorwaarden om dat ambt uit te oefenen. Na de overplaatsing is het personeelslid niet meer onderworpen aan de statutaire en geldelijke bepalingen die in zijn dienst van herkomst op hem toepasselijk waren. Hij/zij verliest het genot van welkdanige voordelen, ook diegene die in zijn dienst van herkomst op hemhaar toepasselijk waren. De overplaatsing naar een bevorderingsbetrekking houdt van rechtswege de benoeming in tot de graad van de betrekking waarin het personeelslid wordt overgeplaatst, zonder dat de procedure betreffende de verandering van graad dient te worden toegepast. De overplaatsing naar een wervingsbetrekking betekent van rechtswege de benoeming in de betrekking.

— Aangenomen.

Artikel 70

De taken, de goederen, de personeelsleden, de rechten en de verplichtingen die door het Rijk als gevolg van de afschaffing van het Economisch en Sociaal Instituut voor de Middenstand aan de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest worden overgedragen, worden aan het Instituut toegewezen.

— Aangenomen.

Artikel 71

Met het oog op het waarborgen van de noodzakelijke continuïteit benoemt de Vlaamse Executieve in afwijking van artikel 34 en artikel 48 gedurende een periode van 6 maand ingaande op de datum waarop het besluit van de Vlaamse Executieve dat de personeelsformatie vastlegt in werking treedt, de personeelsleden. De Vlaamse Executieve kan daarbij afwijken van de vereisten inzake wer-

ving, verandering van graad en bevordering, zoals die overeenkomstig artikel 48 zijn bepaald. De te benoemen kandidaten dienen aan volgende voorwaarden te voldoen :

1° Belg zijn ;

2° van onberispelijk gedrag zijn ;

3° de burgerlijke en politieke rechten genieten ;

4° aan de dienstplichtwetten voldaan hebben ;

5° de vereiste lichamelijke geschiktheid bezitten ;

6° ofwel houder zijn van een diploma of een getuigschrift vereist voor de ambtenaren van de diensten van de Vlaamse Gemeenschap die tot het niveau behoort waarmee hun graad overeenstemt ofwel het bewijs leveren van hoge administratieve, wetenschappelijke of technische waarde. De benoemingen gebeuren volgens de voorwaarden bepaald door de Vlaamse Executieve en na een oproep gepubliceerd door de Vlaamse Executieve in het Belgisch Staatsblad waarin de te begeven betrekkingen worden vermeld met de bijzondere voorwaarden waaraan moet worden voldaan.

— Aangenomen.

Artikel 72

Onverminderd artikel 67 en in afwijking van artikel 57 worden de Centra en in afwijking van artikel 60 de directeurs, die erkend zijn op de datum van de inwerkingtreding van dit decreet overeenkomstig het koninklijk besluit van 4 oktober 1976 betreffende de voortdurende vorming in de middenstand beschouwd als zijnde erkend in het kader van dit decreet.

— Aangenomen.

Artikel 73

Onverminderd artikel 67 en in afwijking van artikel 63, § 1 worden de leersecretarissen, die erkend zijn op de datum van de inwerkingtreding van dit decreet overeenkomstig het

Voorzitter

koninklijk besluit van 4 oktober 1976 betreffende de voortdurende vorming in de middenstand beschouwd als zijnde erkend in het kader van dit decreet voor zover zij voldoen aan artikel 63 § 2.

— Aangenomen.

Artikel 74

Het koninklijk besluit van 4 oktober 1976 betreffende de voortdurende vorming in de middenstand, het ministerieel besluit van 20 december 1977 houdende inwerkingtreding van het Nationaal Coördinatie- en Overlegcomité voor Voortdurende Vorming in de Middenstand en van het Nederlandstalig en van het Franstalig Instituut voor Voortdurende Vorming in de Middenstand en het ministerieel besluit van 3 juli 1978 houdende bepaling van de erkenningsvoorwaarden van het personeel van het Nationaal Coördinatie- en Overlegcomité voor Voortdurende Vorming in de Middenstand worden opgeheven voor wat de Vlaamse Gemeenschap betreft.

— Aangenomen.

Artikel 75

Behoudens de in artikel 74 vermelde ministeriële besluiten blijven de uitvoeringsbesluiten en reglementaire beslissingen die krachtens het koninklijk besluit van 4 oktober 1976 betreffende de Voortdurende Vorming in de Middenstand werden uitgevaardigd van kracht tot op het ogenblik dat zij door de Vlaamse Executieve worden opgeheven. De bevoegdheden die in deze uitvoeringsbesluiten zijn toegewezen aan de Koning, de Minister, het Nationaal Coördinatie- en Overlegcomité voor de Voortdurende Vorming in de Middenstand, de Instituten voor de Voortdurende Vorming in de Middenstand, de Centra voor Voortdurende Vorming in de Middenstand en de Leersecretarissen worden overeenkomstig dit decreet uitgeoefend door respectievelijk de Vlaamse Executieve, het Instituut, de Centra en de Leersecretarissen.

— Aangenomen.

Artikel 76

De Executieve stelt de datum van inwerkingtreding van de bepalingen van dit decreet vast.

— Aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het gehele ontwerp van decreet houden.

BELEIDSBRIEF Opvoeding tot relatiebekwaamheid — 379 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is de Beleidsbrief Opvoeding tot relatiebekwaamheid, ingediend door de heer Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs.

De bespreking is geopend.

Indien deze bespreking nu te lang zou uitlopen zal ik mij verplicht zien ze te schorsen aangezien wij in ons namiddagprogramma waarschijnlijk tijd over zullen hebben.

Ik geef nu het woord aan de heer Sarens, verslaggever.

De heer F. Sarens, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de Commissie voor Onderwijs en Vorming heeft op 14 november 1990 de beleidsbrief betreffende opvoeding tot relatiebekwaamheid besproken.

In zijn inleiding wees de Minister er op dat het gezin, maar ook de school, een belangrijke opvoedende rol te spelen heeft op het vlak van een vervroegde en toenemende zelfstandigheid inzake relatievorming en -beleving.

In het kader van de relatievorming en -beleving wordt vastgesteld dat

het gebruik van anticonceptiva niet vanzelfsprekend is met als gevolg dat, ook bij jonge leeftijdscategorieën, zich problemen voordoen van seksueel overdraagbare aandoeningen, ongewenste zwangerschap en zwangerschapsontbrekingen.

Deze beleidsbrief poogt dan ook een algemeen referentiekader te schetsen van waaruit het Vlaamse onderwijsbeleid initiatieven kan stimuleren in de concrete schoolwerking.

Het is vanzelfsprekend dat de onderwijsnetten op basis van hun eigen pedagogisch project een belangrijke aanvullende rol kunnen spelen.

Er wordt aangepast lesmateriaal ontwikkeld, bestaande uit handleidingen voor de leraren en een videoprogramma.

De onderwijsnetten hebben verkozen op zelfstandige basis een handleiding uit te werken die aansluit bij het eigen pedagogisch project.

Het videoprogramma wordt gemaakt in samenwerking met de BRT-Instructionele Omroep. Dit programma is informatief en sensibiliserend bedoeld. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat het programma ook duidend zou zijn of zou opirieren.

Tijdens de bespreking kwamen volgende bedenkingen aan de orde

Het verschijnen van deze beleidsbrief wordt over het algemeen als zeer positief ervaren. De ongecoördineerde aanpak van voorheen kan hierdoor worden vervangen door een systematische en wetenschappelijk verantwoorde benadering.

In de lerarenopleiding moet relatievorming meer aandacht krijgen, ook in de navorming.

Er wordt aandacht gevraagd voor de pedagogische vrijheid van de onderwijsnetten. Vermits het om gevoelige materie gaat wenst men betrokken te worden bij het tot stand komen van het aangekondigde videoprogramma.

Er wordt gevraagd naar een regelmatige rapportering over de evolutie van de concretisering van de beleidsbrief.

Sarens

Het uitgangspunt dat relationele opvoeding niet in een bepaald vak mag worden ingekapseld wordt ondersteund.

Belangrijk is ook dat er wat gebeurt aan de beeldvorming in de media betreffende de relatievormen.

Alle pedagogische, sociale en medische begeleidingsinstellingen moeten op een gecoördineerde wijze worden betrokken.

Men pleit voor het verspreiden van het begeleidend materiaal naar de ruime publieke opinie via televisieuitzendingen, aanwezigheid in openbare bibliotheken en via andere mogelijke kanalen.

Op termijn moeten bij deze problematiek, naast het secundair onderwijs en het HOBV, alle onderwijsniveaus worden betrokken. Er wordt op gewezen dat ook heel wat kan gebeuren op het vlak van het algemeen relatie-klimaat in de scholen. De figuur van de klastitularis, de grootte van de klassen en de ruimtelijke indeling van de school kunnen hier een belangrijke rol spelen.

De Gemeenschapsminister is tijdens zijn repliek ingegaan op de diverse bedenkingen en kondigde tenslotte aan dat het zijn expliciete bedoeling is om op basis van een grondige evaluatie en nieuw overleg met de netten, het project volgend begrotingsjaar voort te zetten. (**Applaus**)

De Voorzitter : De heer Janzegers heeft het woord.

De heer G. Janzegers, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, deze beleidsbrief is gunstig onthaald geweest door de leden van de Commissie. Het document heeft de verdienste werk te maken van een aanzet tot de opvoeding tot relatiebekwaamheid. Anderzijds is het een zeer algemene tekst, zonder al te veel concrete invullingen. Dit laatste heeft voor- en nadelen. Het laat speelruimte over zodat het lokaal concreet kan ingevuld worden en waarbij plaatselijke initiatieven mogelijk zijn. Enthousiaste en toegewij-

de leerkrachten zullen dit zeker appreciëren. Het is ook zo dat veel kan afhangen van de manier waarop de lokale directie wel of niet zal inspelen op zijn al dan niet enthousiaste leerkrachten. Eigenlijk vraagt deze brief naar concrete beleidsmaatregelen.

Inhoudelijk zou ik aandacht willen vragen voor enkele elementen die van belang zijn bij de opvoeding tot relatiebekwaamheid.

Op de eerste plaats zou ik willen pleiten voor de herwaardering van de functie van klastitularis. Te vaak wordt die functie nu beschouwd als een louter administratieve taak. Ik heb meegemaakt dat klastitularissen zelfs geen les gaven aan de leerlingen waarvan zij titularis waren. Hoe kan die man of vrouw dan zijn leerlingen volgen ? Hoe kan die op ouderavonden nog iets meer doen dan cijfers meedelen ? Eigenlijk zouden klastitularissen vrijwilligers moeten zijn, leerkrachten die bereid zijn ook buiten de klasuren nog iets meer te zijn dan een lesgever en iemand die rapporten invult. Hij moet door de leerlingen ervaren kunnen worden als hun titularis, hun vertrouwensman. Vroeger telde het titularisschap voor twee lesuren. Persoonlijk ben ik er voorstander van dat dit weer ingevoerd wordt. Sommige scholen kennen zelfs het titularisuurtje. Men moet een leerkracht omdat hij zich wil inzetten speciaal belonen met een bijkomende wedde of minder uren. Waarschijnlijk is de vroegere oplossing, namelijk minder uren, de meest soepele.

In sommige, vooral technische scholen, zijn er experimenten geweest met het systeem van een wrevelleerkracht, een soort ombudsman waar leerlingen met problemen terecht konden. De ervaring leert dat dit een positieve invloed heeft op het leef- en werkmilieu in deze vaak problematische scholen.

Ook de ruimte in en om de school is van belang. Vele van onze zogenaamde speelplaatsen zien er uit als droefgeestige kazerne-achtige plaatsen waar de leerlingen periodiek gelucht worden. Er zijn heel wat mogelijkheden om speelplaatsen te ver-

fraaien. Dat schept ook geborgenheid. Leerlingen die op het platteland wonen zijn van 's morgens heel vroeg onderweg. Opvang op school is vaak ontoereikend. Is het niet de taak van de school voor een opvang te zorgen, niet alleen door ze enkel maar toe te laten op de speelplaats. Waarom bijvoorbeeld niet één of andere aangename leefruimte, waar het bijvoorbeeld mogelijk is een les te herhalen, een krant te lezen, naar de radio te luisteren of een warm drankje te nemen. Ja, waarom hun niet de kans geven te ontbijten op school ?

Zelf heb ik een twintigtal jaren in het hoger middelbaar onderwijs les gegeven. In die periode is de nood aan geborgenheid van jongeren eerder toegenomen. Thuis krijgen jongeren nu minder aandacht, vader en moeder werken, zitten vaak in part-time jobs of jobs met glijdende werktijden, de mobiliteit is gegroeid, gezinnen zijn kleiner geworden, enzovoort. Op school is er nu meer dan vroeger het voortdurend wisselen van leerkrachten, het wijzigen van lesuren en leslokken, het invoeren van meer keuzevakken, de soms vrij talrijke klassen voor bepaalde vakken (tot 40 en meer leerlingen), het samensmelten van vroeger zelfstandige scholen, enzovoort.

Wat de para-scalaire activiteiten betreft. Eigenlijk worden leerkrachten die zich met zulke zaken bezighouden niet aangemoedigd, eerder tegengewerkt door zaken als bijvoorbeeld : problemen met schoolprogramma's, lessenroosters, verzekeringen en dergelijke. Nochtans kunnen zulke activiteiten een grote vormende waarde hebben en scheppen ze ook betere relationele banden, zowel tussen de leerlingen onderling als tussen leerlingen en hun leerkrachten. Die relationele banden kunnen binnen de parascolaire activiteiten ook uitgebreid worden tot andere contacten : met andere scholen uit Vlaanderen, met scholen uit Wallonië en de Oostkantons, uit andere landen in Europa en de Derde Wereld. Zo zijn diverse scholen reeds verbreed met een school in een Derde Wereld-land of met een school in Polen of Roemenië . . .

Tot hier enkele bedenkingen. Onze

Janzegers

vraag bij deze algemene bespreking is dan ook of de Minister te gelegener tijd, wanneer hij deze beleidsbrief zal geconcretiseerd hebben in bepaalde beleidsmaatregelen, of deze dan het voorwerp zullen zijn van een uitgebreide bespreking in de Commissie, waarbij wij ook vragen naar een gedachtenwisseling, een overleg met organisaties of personen die rond de-

ze problematiek werkzaam zijn. (*Applaus*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Dames en heren, ik

stel voor thans de werkzaamheden tot 14 uur op te schorten. Wij hervatten deze problematiek wellicht rond 15 uur, na de actuele vragen en de eventuele interpellatie.

De vergadering is gesloten.

- ***De vergadering wordt gesloten om 12.30 uur.***
